

20 ЧЭРВЕНЯ 2007 г. СЕРАДА

№ 113 (25978)

Кошт 400 рублёў

ВІДАЕЦЦА 3 9 ЖНІўНЯ 1917 Г.

Мы едзе!

У чарговы раз... І, зразумела ж, ведаем, да каго і куды. Найперш — да спадара Васіля Андрэвіча Калініна з мястэчка Чырвоная Беларусь Быхаўскага раёна, які ў мінулыя падпісныя кампаніі выйграў звяздоўскую мікрахвалевае пачку. А па дарозе...

Хочацца верыць, што з цікавасцю паставяцца да прэзентацыі старэйшай беларускай газеты на Бярэзіншчыне, дзе ў яе столькі добрых сяброў і аўтараў, у Магілёве, у Бабруйску... Таму яшчэ раз: 20 чэрвеня ў 10.00 дзень падпісчыка газеты «Звязда» адбудзецца ў Чэрвеньскім леспрамгасе, у 12.00 — у актавай зале Бярэзінскага райвыканкама, у 16.00 — у актавай зале завада штучнага валанка (г. Магілёў).

Назаўтра, 21 чэрвеня, у 10 гадзін маленькі звяздоўскі дэсант плануе сустрэчу з падпісчыкамі, паштавікамі, усімі, хто прыйдзе, у ДOME культуры пасёлка Чырвоная Беларусь Быхаўскага раёна, у 12.00 — у філіяле па вытворчасці сельгаспрадукцыі ААТ «Малочна-кансервавы камбінат» (в. Забалоцце, Рагачоўскі раён), у 15.00 — у клубе РУП «Аўтобусны парк № 2» (г. Бабруйск, вул. Арлоўскага, 22). У праграме, як заўсёды, узаемныя знаёмствы, шчырыя размовы, вершы, байкі, розыгрышы прызоў... Іншымі словамі — свята. Прыходзьце!

Валаяніна ДОУНАР, Вікторыя ЦЕЛЯШУК, Марыя ЖЫЛІНСКАЯ, Сяргей ПРОТАС.

Аляксандр ЛУКАШЭНКА:

«ЕўразЭС — НАЙБОЛЬШ ПЕРСПЕКТЫўНАЕ І ЭФЕКТЫўНАЕ АБ'ядНАННЕ НА ПОСТСАВЕЦКАЙ ПРАСТОРАЎ»

Пазіцыя Рэспублікі Беларусь у Еўразійскім эканамічным супольніцтве застаецца наземнай — наша краіна выступае за больш хуткае завяршэнне стварэння Мытнага саюза, каб краіны-ўдзельніцы замялі больш эфектыўна супрацоўнічаць. Аб гэтым заявіў Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка 19 чэрвеня на сустрэчы з генеральным сакратаром ЕўразЭС Рыгорам Рапотама.

Рыгор Рапота праінфармаваў аб ходзе падрыхтоўкі да пасяджэння Міждзяржаўнага савета кіраўнікоў дзяржаў — удзельніц ЕўразЭС, якое запланавана на пачатак кастрычніка 2007 года ў Душанбе.

Аляксандр Лукашэнка выказаў некалькі заўваг па ўдасканаленню Еўразійскага эканамічнага прасторы, якія, як падкрэсліў Рыгор Рапота, будуць абавязкова прыняты да ўвагі. Беларусь з'яўляецца адным з самых паспядоўных і актыўных прыліжнікаў інтэграцыі ў рамках ЕўразЭС, лічыць генеральны сакратар арганізацыі.

Не так даўно Беларусь вылучыла ініцыятывы, якія датычацца, у прыватнасці, супрацоўніцтва дзяржаў у сферы развіцця біятэхналогій, стварэння адзінай

эканамічнай і энергетычнай прасторы, эфектыўнага выкарыстання транзітнага патэнцыялу.

У развіццё прапановаў Беларусі ідзе работа над падрыхтоўкай Канцэпцыі адзінай энергетычнай прасторы. Ініцыятыву Беларусі аб развіцці транзітнага патэнцыялу краін — удзельніц ЕўразЭС генсакратар назваў вельмі важнай тэмай не толькі для Беларусі, якая, паводле яго слоў, з'яўляецца адным з важнейшых злучальных мастоў паміж Расіяй і Еўропай, але і для Расійскай Федэрацыі, Казахстана і іншых дзяржаў.

Адным з найбольш важных момантаў Рыгор Рапота назваў выпрацоўку прымальнай формы стварэння роўных умоў доступу краін-удзельніц да энергэтычных рэсурсаў. Гэта праблема з'яўляецца ключовай пры пабудове як Мытнага саюза, так і Адзінай эканамічнай прасторы, што прадугледжвае канкурэнцыю суб'ектаў гаспадарання ў роўных для ўсіх умовах. Беларусь бок выступае за больш хуткае яе вырашэнне. Гэта надаецца добры імпульс развіццю эканомікі краін — удзельніц ЕўразЭС, даць магчымасць павысіць іх канкурэнтаздольнасць.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

ЗВЯЗДА

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

ЧЫСЦІНЯ — ЗАЛОГ ДАКЛАДНАСЦІ

Рэстаўрацыя гадзінніка на жылым доме на скрыжаванні праспекта Незалежнасці і Камсамольскай вуліцы.

Ва ўрадзе

ВУЧЫЦЦА ЖЫЦЬ ПА СРОДКАХ...

У наступныя 10 гадоў у Беларусі намаячацца больш як у два разы скарачэнне энергаёмкасці валавога ўнутранага прадукту, заявіў на пасяджэнні Прэзідыума Савета Міністраў прэм'ер-міністр краіны Сяргей Сідорскі. Сёння, калі ў расліваюцца надаецца асабліва ўвага пытанню эканоміі і беражлівасці, не толькі кіраўнікі міністэрстваў і ўстаноў павінны разумець, што пры пастаянна растуць ценях на энерганосныя рэсурсы, неабходна жыць па сродках, — усім грамадзянам гэта таксама трэба ўсвядоміць. «Эканомія і беражлівасць на кожным працоўным месцы, у кожнай кватэры — воль пераважны аспект працы ўсёй эканоміі і бясспекі нашай краіны», — адзначыў прэм'ер. На думку кіраўніка ўрада, дабрабыт беларусаў, заснаваны на захаванні і ўмацаванні канкурэнтаздольнасці айчынай эканоміі, будзе залежаць ад паспяховай рэалізацыі Дзяржаўнага № 3.

Яшчэ адно пытанне, на якім акцэнтаваў увагу прысутны Сяргей Сідорскі, датычыцца запасаў гатовых прадукцый на складах прадпрыемстваў. «За 5 месяцаў рост запасаў склаў 1 трыльён рублёў», — сказаў ён. У многім гэта сведчыць пра тое, што не ўсе кіраўнікі прадпрыемстваў і дзяржаўных арганізацый эфектыўна на даступных рэсурсах, у першую чаргу, на расійскіх, і толькі частка, што толькі можна, толькі па ўласным дэпартаменту 5 разоў прыходзіла. Няўжо кіраўнікі прадпрыемстваў самі не маглі гэтага зрабіць? — выказаў незадавальненне кіраўнік ўрада.

Агульнае вынікі, з якімі ў папярэднія месяцы спрацавала беларуская эканомія, міністр эканомікі Мікалай Зайчанка значыць, што ў цэлым за 5 месяцаў сітуацыя па-

лепшылася адносна вынікаў за першы квартал. Так, ВУП вырас на 9 працэнтаў, што стала магчымым дзякуючы прыросту аб'ёмаў вытворчасці ў прамысловасці, сельскай гаспадарцы, захаваным высокім тэмпам росту ў будаўніцтве і сферы паслуг. З аглядаваным верхняга ўзроўню прагнозу забяспечана выкананне параметраў росту інвестыцый, рэальных гаспадарчых даходаў насельніцтва, рознічнага тавараабароту, платных паслуг на сельскай гаспадарцы, рэалізацыі асацыяцыі ВУП, рэнтабельнасці рэалізацыі прадукцыі ў прамысловасці. У рэспубліцы ўдалося забяспечыць макраэканамічную стабільнасць, падкрэсліў Мікалай Зайчанка. З пачатку года не далучана некантраляемая развіццю інфляцыйнай працэсу, што, дарчы, беларусы і самі адчулі: у маі індэкс спажывецкіх цен склаў 103,2 працэнта ад снежня мінулага года. Больш за тое, паводле прагнозу міністэрства, другое паўгоддзе таксама не прынясе інфляцыйнага ўзрушэння. А вось беларускія банкі, якім удалося нарадзіць рэсурсы амаль на 12 працэнтаў, поўнасцю забяспечваюць попыт эканоміі ў крэдытах: за 4 месяцы прырост крэдытнай эканоміі ў супастаўных ценях у адносінах да 4 леташніх месяцаў склаў 42,3 працэнта.

Разам з тым, канстатаваў міністр, застаецца і шэраг праблем. Напрыклад, за 5 месяцаў не забяспечана выкананне прагнозу па вытворчасці спажывецкіх тавараў. Асноўнаю прычыну невыканання паказчыкаў па тых жа харчовых таварах, Мікалай Зайчанка назваў зніжэнне аб'ёмаў вытворчасці канцэрнаў на Белдзяржхарчпрам, а таксама макаронных вырабаў, хлеба і хлебобулочных вырабаў Дзяржпрама. Што ж датычыцца групы нехарчовых спажывецкіх тавараў, то, нягледзячы на агульнае выкананне гэтага паказчыка, па асобных таварах усё ж такі назіраецца негатыв-

ная сітуацыя: так, напрыклад, па халадзільніках і марозільніках тэмпы росту да ўзроўню стужэння — мая мінулага года склаў 99,4 працэнта, тэлевізарах — 64,4 працэнта.

Другая праблема, якой удзельніў увагу міністр эканомікі, — адмоўнае сальда знешняга гандлю. Аналіз, праведзены ўрадам і міністэрствам, паказвае, што вызначальны ўплыў на аб'ёмы і дынаміку знешняга гандлю рэспублікі ў студзеня — красавіку аказваюць прамежкавыя тавары: велічыня адмоўнага сальда знешняга гандлю прамежкавымі таварамі паніжылася да 980,6 млн долараў. Пры гэтым рашучы ўплыў тут аказваў гандаль энергетычнымі таварамі. Экспарт нафтапрадуктаў знізіўся за 4 месяцы на 205 млн долараў, а экспарт беларускай нафты наогул не ажыццяўляўся. Агульныя страты экспарту па гэтых двух таварах склалі больш за 430 млн долараў. Між тым, як адзначыў Мікалай Зайчанка, у бліжэйшых час сітуацыя ў гэтых сектары знешняга гандлю будзе сур'ёзна выпраўлена за кошт вырашэння пытанняў пастаўкі нафты, загрузкі нафтапрадукцыйных заводаў і экспарту нафтапрадуктаў. Завяршаецца стварэнне Беларускай нафтавай кампаніі, у чэрвені на айчынным НРЗ вярнуліся асноўныя расійскія пастаўшчыкі давальніцкай нафты, а канцэрн «Белнафтахім» заўважна павысіў эфектыўнасць работы іншых сваіх галін, акрамя нафтапрадукцый.

Кі праблемаў Мікалай Зайчанка, міністэрствам распрацаваны праект паставоў, які прадугледжвае больш «напружаны» прагнозы паказчыкаў па экспарту тавараў, а Міністэрству транспарту і камунікацыі — па экспарту паслуг. У тым выпадку, калі яны не могуць задаволіць унутраны попыт тавараў айчынай вытворчасці, то яны будуць абавязаны перакрываць іх імпорт экспартам сваіх тавараў. Ігар ШЧУЧЭНКА.

РАЧНЫ ПУНКТ ПРОПУСКУ

будзе працаваць на беларуска-літоўскай мяжы

На мінулым тыдні дэпутаты Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу на сесіі адбылі законпраект, які ўхваляе ўнесены змяненні і дапаўненні ў Пагадненне паміж урадамі Літвы і Беларусі аб пунктах пропуску праз дзяржаўную мяжу.

Літоўскі і беларускі бакі пагадзіліся, што паміж дзвюма дзяржавамі будучы існаваць толькі два міжнародныя чыгуначныя пункты пропуску: Кена (Літва) — Гудагай (Беларусь) і Сталісас — Беняконі.

Міжнародных аўтадарожных пунктаў пропуску будзе чатыры: Лаварышкес (Літва) — Катлоўка (Беларусь), Мадзінскай — Каменны Лог, Шальчынскай — Беняконі, Райгардас — Прывалка.

Таксама будзе існаваць адзін міжнародны рачны пункт пропуску Швяндубрэ (Літва) — Прывалка (Беларусь). Гэты сезонны пункт, які адзначаецца ў Пагадненні, будзе адкрыты «для пропуску асобаў незалежна ад іх грамадзянства, якія перасякаюць дзяржаўную мяжу ў бесправочна перасякцёўнікаў зносінах з вытворчасцю пасажырскіх аўтамабіляў і транспарту альбо іншымі прычэпнымі сродкамі асабістага гаспадарства».

На мяжы будучы таксама працаваць 11 аўтадарожных пунктаў пропуску памежнага насельніцтва: Твярчус (Літва) — Відзы (Беларусь), Адуцішкі — Мальдзевічы, Папялякіс — Лынтупы, Прыяні — Камелішкі, Шумскас — Лоша, Прыяні — Клявіца, Нарвілішкес — Уцякуны, Кракунай — Гераньні, Яйшышкес — Доцішкі, Ракай — Пяціолецкі, Ляцяржары — Парэчка.

Адначасова літоўскі і беларускі бакі пагадзіліся з тым, што пункт пропуску Твярчус — Відзы пачне ўважліва і стварэння неабходнай інфраструктуры будзе дзейнічаць у рэжыме міжнароднага аўтадарожнага пункта пропуску.

Пункт пропуску Адуцішкі — Мальдзевічы пасля яго ўладкавання і стварэння неабходнай інфраструктуры будзе дзейнічаць у рэжыме міжнароднага аўтадарожнага пункта для пропуску аўтамабіляў з абмежаваннем іх агульнай вагі да 7,5 тона, а таксама для парожных аўтамабіляў, якія маюць ЕўРА-1, ЕўРА-2 і ЕўРА-3 сертыфікаты.

Сяргей КУЗНЯЦОЎ.

РОЗГАЛАС

«ДАШНІК» ПРЫМУСІў МЭРА ПРЫШПІЛІЦА

Ваўдзіель мэра Мінска не так даўно быў аштрафаваны за тое, што ён сам і ягоны пасажыр, старшыня гарвыканкама Міхаіл Паўлаў, не прышпіліліся ў аўтамабілі рамяням і бясспекі.

Пра гэты выпадак паведаміў учора падчас сустрэчы з беларускімі і расійскімі журналістамі міністр унутраных спраў Уладзімір Навумав. Паводле слоў кіраўніка МУС, старшыня Мінгарвыканкама не меў прэтэнзій да супрацоўніка ДАІ. Міліцыянер паводзіў сябе ветліва і разам з тым прычыпова. Выпісаў паршульніку штраф, хоць мог бы абмежавацца папярэджаннем. Генерал Навумав свайго падначаленага падтрымаў. «На дарогах ўсе павінны быць роўныя», — падкрэсліў міністр унутраных спраў.

І яшчэ. Як высветлілася, кіраўнік МУС — вялікі аматар пешых шпачыроўкаў. Прычым на даволі доўгія адлегласці. Сёлета, паводле слоў Уладзіміра Навума, ён ужо праходзіў 80 кіламетраў за адзін дзень. Але і гэта не мяжа для міністра. Восенню ён плануе пабыць уласныя ракорды і прайсці за суткі 100 кіламетраў. «Я лічу, гэта найбольш даступны спосаб падтрымліваць сябе ў добрай форме», — патлумачыў міністр.

Кіраўнік МУС таксама шчыра прызнаўся, што пасля завяршэння сваёй міліцэйскай кар'еры хацеў бы быць лесніком.

Мікола ДЗЯБЕЛА.

«БЕЛАЯ РУСЬ» НА ВІЦЕБШЧЫНЕ

У Віцебску створана абласная арганізацыя грамадскага аб'яднання «Белая Русь», якую ўзначаліў першы намеснік генеральнага дырэктара вытворчага рэспубліканскага ўнітарнага прадпрыемства «Віцебскаблгас» Віктар Гаўрыскі.

Было паддзена каля 400 заяў аб уступленні ў рады «Белай Русі» ад людзей самых розных прафесій і ўзростаў. Удзельнікі устаноўчага сходу зацвердзілі зварот да грамадзян — жыхароў Віцебшчыны, дзе падкрэсліваліся, што гэта арганізацыя падтрымлівае існуючы дзяржаўны палітычны курс. Кожага з нас заклікаюць актыўна браць удзел у стварэнні квітэчнай Беларусі, дзе галоўнае — інтарэсы народа.

Раней раённыя арганізацыі «Белая Русь» былі створаны ў Гарадоцкім, Бешанковіцкім, Аршанскім і іншых раёнах, а таксама ў абласным цэнтры. Тут старшыня гарадской арганізацыі быў выбраны дэпутат Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Беларусі Глеб Івановіч. У райцэнтры Гарадок актыўны арганізацыі адзначаюць, што менавіта дзякуючы дзяржаўнай падтрымцы новыя сучасны выгляд атрымліваюць як сам райцэнтр, так і вёскі. У прыватнасці, статус аграгарадка ўжо атрымалі тры населеныя пункты. У вёсках актыўна будуюцца жыллё, мадэрнізуюцца фермы і інш., што дае магчымасць павялічыць выпуск сельгаспрадукцыі і павысіць зарплату працоўным.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

САВЕТ ААН ПА ПРАВАХ ЧАЛАВЕКА

НЕ ПРАДОЎЖЫў МАНДАТ СПЕЦДАКЛАДЧЫКА ПА БЕЛАРУСІ

Савет ААН па правах чалавека не прадоўжыў мандат спецдакладчыка па Беларусі. Аб гэтым у інтэр'ю карэспандэнту БЕЛТА паведаміў Пастаянны прадстаўнік Беларусі пры ААН Сяргей Алеінін.

«Мы задаволены рашэннем Савета, — адзначыў Сяргей Алеінін. — Яно стала вынікам мэтанакіраванай і актыўнай работы як беларускай дэлегацыі, так і пераважнай колькасці дзяржаў — членаў Савета, якія выказалі супрацьпалітызацыі і выкарыстання двойных стандартаў у дзейнасці ААН».

У МІНСКУ З ДОКАЗАМІ ЗЛАЧЫНСТВА

ЗАТРЫМАНЫ ЗЛОДЗЕЙ-КІШЭННІК

Супрацоўнікі аператыўна-пошукавага падраздзялення ГУУС Мінгарвыканкама з доказамі злачынства затрымалі злодзея-кішэніка. Затрыманне адбылося ў аўтобусе, які курсірава па маршруту «Вакзал — Вяснянка».

Як паведамілі ў ГУУС, 25-гадоваму мужчыну выцягнуў з сумкі 47-гадовай мічанкі кашалек, у якім было ВР100 тыс. Падзроны нідзе не працую, быў раней судзімы за крадзеж.

Кар. БЕЛТА.

ЗАГІНУў ФОРВАРД ХАКЕЙНАГА КЛУБА

«ЮНАЦТВА-МІНСК» АЛЯКСЕЙ САВІН

Пазаўчора ў Чальбінскай загінуў форвард хакейнага клуба «Юнацтва-Мінск» 21-гадова Аляксей Савін: хакеіста, які ехаў на веласіпедзе, збіў аўтамабіль, якім кіраваў п'яны ваўдзіель.

Аляксей Савін — выхаванец чальбінскай хакейнай школы «Менчл».

У 17-гадовым узросце, у сезоне-2003/04, Аляксей запрасілі ў мінскае «Юнацтва». Пры садзейнічэнні сталічнага клуба перспектывнаму нападчынаму ў хуткім часе было аформлена беларускае грамадзянства. У і сезоне-2004/05 ён дэбютаваў у нацыянальнай і маладзёжнай зборных Беларусі.

Сяргей ВІШНЕЎСКІ, БЕЛТА.

«ЗГУБІў» ТАВАР НА 120 МЛН

У індывідуальнага прадпрыемальніка з Рэчыцы правахоўнікі УУС Брэскага аблвыканкама, 33-гадова прадпрыемальнік без дакументаў перавозіць спадарожнікавыя цэнзры, пульты дыстанцыйнага кіравання, фурнітуру да спадарожнікавых антэн, шнуркі для аўдыё-відеаапаратуры.

Ігар ГРЫШЫН.

КУП «МІНСКІЙ АБЛАСТНОЙ ЦЕНТР УЧЕТА НЕДВИЖИМОСТИ»

проводит открытый аукцион

по продаже здания склада овощехранилища (1412 кв.м), расположенного: г. Несвиж, ул. Ленинская, 124. Площадь земельного участка 0,4526 га. Начальная цена — 192 350 000 бел. руб. Подробное извещение опубликовано в газете «Звязда» от 18.05.2007 г. Порядок проведения аукциона оговорен в условиях его проведения. Аукцион состоится 10.07.2007г. в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, к. 321. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 09.07.2007 г. до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, к. 322.

Контактные телефоны (8017) 2246134, (801770) 55187 Сайт в Интернете: www.rlt.by

УКРАЛИ МЕТАЛАПРАКАТ

Як паведамілі ў прэс-групе УКДБ па Магілёўскай вобласці, тры супрацоўнікі ААТ «Бабруйскграмаш» і індывідуальны прадпрыемальнік уначы тайна выкралі з указанага прадпрыемства ліставы металапракат коштам больш за Вр26 млн. Здзейсніць задуманае ім удалося дзякуючы таму, што адзін з удзельнікаў працаваў кантралёрам унутранага ваеннай аховы. Саўдзельнікам пагражае пакаранне ў выглядзе пазбавлення волі на тэрмін ад 2 да 7 гадоў з канфіскацыяй маёмасці.

Сяргей КУЛЯГІН, БЕЛТА.

РЕСПУБЛІКАНСКІ ДЕНЬ ПОДПИСЧИКА

ISSN 1990 - 763X

0 7 1 1 3 >

9 771990 763008

Увага!

Працягваецца падпіска на друкаваныя сродкі масавай інфармацыі на II паўгоддзе 2007 года

Нашы паслугі па падпісцы:

- падпіска на аб'ёмна-тэматычную скрыню
- падпіска на даму
- дастаўка па кватэры з уручэннем «з рук у рукі»
- падпіска ў кіёсах РУП «Белпошта»
- падпіска праз Інтэрнэт
- марымасць аплатаў пры дапамозе шпачыроўкавых карт

www.belpost.by

Для корыдальных асоб:

• прыём падпіскі па факсу

Падрабязную інфармацыю вы можаце атрымаць у любым аддзяленні паштовай сувязі ці

на тэлефонах у г. Мінску:

222-72-17, 293-55-95, 227-20-31

Брэсцкі філіял (8-0162) 200-804

Віцебскі філіял (8-0212) 476-139

Гомельскі філіял (8-0232) 715-342

Гродзенскі філіял (8-0152) 757-159

Мінскі філіял (8-017) 222-75-65

Магілёўскі філіял (8-0222) 310-882

ДА ВЕДАМА ЧЛЕНАЎ САВЕТА РЭСПУБЛІКІ НАЦЫЯНАЛЬНАГА СХОДУ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

22 чэрвеня 2007 г. у 10.00 у зале пасяджэнняў Савета Рэспублікі (вул. Чырвонаярэчэйская, 4) прадоўжыць работу сёмая сесія Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

ПРЫ ВЫБУХУ ў БАГДАДЗЕ ЗАГІНУЎ 75 ЧАЛАВЕК

У цэнтры Багдада ў камерцыйным раёне Сінак побач з шыцкай мячэцію выбухнуў начынены ўзрыўчаткай аўтамабіль, у выніку чаго загінулі 75 атрымалі раненні 204 чалавекі. Мячэць таксама атрымала пашкоджанні. Гэта ўжо другі выбух за месяц у раёне Сінак.

КІРАЎНІК СУСВЕТНАЙ ГАЗЕТНАЙ АСАЦЫЯЦЫІ ЛІЧЫЦЬ ЯКАСЦЬ РАСІЙСКИХ ГАЗЕТ НИЗКАЙ

«Газетны рынак у Расіі пакуль не развіты. Ці не развіты ў дастаткова ступені, калі параўнаць Расію з тымі краінамі, дзе таксама назіраецца эканамічны рост», — заявіў Цімаці Болдзінг.

Паводле яго слоў, «газеты не з'яўляюцца крыніцай дакладнай інфармацыі, і гэта тлумачыць тое, што расійскія газеты дрэнна чытаюцца».

ПАЛЯКІ АТРУЦІЛІСЯ КАЎБАСОЙ З ТРЫХІНЭЛАМІ

123 жыхары польскага горада Шчэцін шпіталізаваны ў выніку атручвання каўбасой з лічынкамі трыхінэл. Паводле папярэдняй інфармацыі, заражаная

КАЎБАСА БЫЛА ВЫРАБЛЕНА НА МЯСЦОВЫМ МЯСАПРАЦОЎНЫМ ПРАДПРЫЕМСТВЕ.

Першыя паведамленні пра ўспышкі трыхінэ

Прамая лінія

ШТРАФУЕ СУД. АЛЕ НЕ КІРАЎНІК

Працоўны час і ўмовы працы, звальненні і дысцыплінарная адказнасць, водпускі і кантракты. Не скаржэ, што ўсе гэтыя тэмы традыцыйна былі і застаюцца «на слыху». І не толькі ў Мінску. Таму месцам правядзення чарговай «прамой лініі» газеты «Звязда» стала не сталіца, а менавіта адзін з рэгіёнаў нашай краіны — Магілёўская вобласць. Прычым шкадаваць аб падобным выбары не прыйшоўшы, а лепшым сведчаннем таму аказаліся два з паловай дзесяці самых розных званкоў. Але, як кажуць, аб усім па парадку. На пытанні нашых чытачоў адказваюць дырэктар Дэпартамента дзяржаўнай інспекцыі працы Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Анатоль Пятровіч САДАЎНІЧЫ, намеснік начальніка ўпраўлення прававога забеспячэння і кантролю дэпартамента Вадзім Якаўлевіч БРАТАШ, а таксама начальнік Магілёўскага абласнога ўпраўлення дэпартамента Аляксей Іванавіч КНЯЗІУ.

— Патлумачце, калі ласка, колькі павінны працаваць у школе настаўнікі падчас летніх канікулаў? І яшчэ. У якіх гадзінах лічыцца час настаўніцкай працы падчас канікулаў — астранамічных або ў акадэмічных?

Алена Пятроўна, г. Магілёў — Як вядома, наша заканадаўства прадстаўляе настаўніка права на асноўны працягнуты адпачынак тэрмінам 56 календарных дзён. Таму увесь астатні час, і ў тым ліку перыяд летніх канікулаў, з'яўляецца працоўным. Пры гэтым канкрэтныя нормы канікулярнай работы вызначаюцца наймальнікам. Разам з тым нельга не падкрэсліць: настаўнікі адносяцца да катэгорыі работнікаў, якім вызначана скарачэная працягласць працоўнага часу. У прыватнасці, пры ўмове занятасці на поўную стаўку, у дадзеным выпадку мінімальнае «планка» працягласці складае 18, а максімальная — 36 гадзін у тыдзень. Адапаведна, у межах гэтага часу настаўнікі павінны працаваць падчас канікулаў — скажам, займаюцца метадычнай ці аэка-небудзь іншай работай. Пры гэтым гаворка ідзе не аб акадэмічных, а менавіта аб астранамічных гадзінах.

— Заўважце мяне Аляксандр Пракопавіч, тэлефаную з Быхаўскага раёна. А нагода такая: некалькі месяцаў таму я быў звольнены з пасады малакаборшчыка ў сельгаскааператыве. І ў той жа час неўзабаве пасада малакаборшчыка з'явілася зноў, праўда, ужо ў іншай арганізацыі — сельскім Савеце. У сувязі з гэтым, ці законным было маё скарачэнне? І ці павінны былі падчас яго ўлічыць той факт, што я з'яўляюся інвалідам III групы?

— Паколькі зборам малака ў сельгаскааператыве ўжо не займаюцца, скарачэнне вас сапраўды мелі права. Прычым якіх-небудзь пераваг у вас, як у інваліда III групы, у дадзеным выпадку не было. Бо скарачэнне было поўным. А казаць аб перавагах таго ж работніка-інваліда можна толькі ў выпадку, калі адбываецца скарачэнне частковае — да прыкладу, трох малакаборшчыкаў з пяці.

— Не так даўно ў сітуацыі, калі работнік знаходзіўся ў стадыі алкагольнага ап'янення, няшчасны выпадак лічыўся «невястворчым». Зараз жа, калі адзінай прычынай ініцыятывы прызнаецца ўжыванне «моцных напояў», праўма ўжо з'яўляецца вытворчай. І адпаведна віну з работніка пачынае «дзяліць» кіраўнік. Аднак ці не здаецца вам, што выніскім Савеце. У сувязі з гэтым, ці законным было маё скарачэнне? І ці павінны былі падчас яго ўлічыць той факт, што я з'яўляюся інвалідам III групы?

— Паколькі зборам малака ў сельгаскааператыве ўжо не займаюцца, скарачэнне вас сапраўды мелі права. Прычым якіх-небудзь пераваг у вас, як у інваліда III групы, у дадзеным выпадку не было. Бо скарачэнне было поўным. А казаць аб перавагах таго ж работніка-інваліда можна толькі ў выпадку, калі адбываецца скарачэнне частковае — да прыкладу, трох малакаборшчыкаў з пяці.

«Гарачы» тэлефон «Звязды» 287-17-41

Каб пайсці ў водпуск у ліпені — жніўні, патрэбна пуцёўка. А іх не выдзяляюць...

Наталля Аляксандраўна Нарбутовіч ужо дзесяты год запар працуе тэхнічным работнікам у Аюцавіцкай базавай школе-саду Карэліцкага раёна. Паводле яе слоў, увесь гэты час яна хадзіла ў водпуск выключна ў чэрвені, не маючы магчымасці адпачыць у іншы летні месяц — ліпені або жніўні. Звярталася некаж з гэтай нагоды ў раёны аддзел адукацыі, там адказалі: водпуск — на вырашэнне адміністрацыйнай школы, а апошняя заўсёды вырашае пытанне на карысць першага летняга месяца. «Хоць астатнія работнікі маюць права выбару». Наталля Аляксандраўна плакала ў трубку, казала, што ёй патрэбна санаторнае лячэнне (праблема з апорна-рухальным апаратам), а як куды паехаць, калі яе з 18 чэрвеня ўжо адправілі ў водпуск? «Два гады запар урач мне вылісвае ўсе неабходныя дакументы, я іх здаю ў прафсаюз аддзела адукацыі, але пуцёўкі чамусьці не даюць, кажуць няма...»

Паводле слоў дырэктара Аюцавіцкай базавай школы-сада Галіны Бухавец, да якой мы звярнуліся па каментарыі, тое, што Наталля Нарбутовіч ідзе увесь час у водпуск у чэрвені, абумоўлена аб'ектыўнай неабходнасцю.

— Летні лагер, садок працуюць да 1 ліпеня, зразумела, праводзіць у гэты час рамонт у школе, пакуль там дзеткі, нельга. Затое работнікі могуць схадзіць у свой чарговы працоўны водпуск, — патлумачыла Галіна Мікалаеўна. — А пасля 1 ліпеня ў будынку пачынаюцца рамонтныя работы, бо лагер і сад зачынаюцца.

Так, сёлета адна з работніц ідзе ў водпуск у ліпені — па сямейным абставінах. Гэта маці-адзіночка, адна выхоўвае дваіх дзетак, а садок, як ужо гаварылася, з пачатку ліпеня значыцца. Каму даглядаць дзяцей? «Калі б Наталля Нарбутовіч прадставіла пуцёўку, думаю, ніякіх праблем са змяненнем часу яе адпачывання не ўзнікла б. Мы заўсёды імкнемся пайсці насустрач нашым работнікам. Але ж яна ніякіх дакументаў ніводнага разу не прадставіла». Паводле далейшых слоў Галіны Бухавец, калі нашай заяўніцы трэба пайсці ў водпуск крывы пазней, яе можна зараз выклікаць на працу. Калі паспее зрабіць неабходныя аб'ёмныя заплаваных работ — тэрміны перасунуць.

Але ж як ужо зазначалася, жанчына скардзіцца яшчэ і на тое, што ёй патрэбна санаторнае лячэнне, а пуцёўку ўжо два гады запар не даюць — нягледзячы на ўсе запісы ў дакументах ад урача. Што яна зможа прадставіць дырэктару школы-садка? Мы патэлефанавалі ў прафсаюз работнікаў адукацыі Карэліцкага раёна. Васць ішо паведальніку яго старшынкі Міхаіл Улашчык.

— Пуцёўка сапраўды няма. Летася па лініі сацстраха (з частковай аплаты кошту) не было ўвогуле ні адной. Сёлета на другі квартал далі толькі 9 пуцёвак — гэта на ўвесь раён з улікам аграпрамысловага комплексу, медыкаў, работнікаў адукацыі і інш. На наступны квартал пакуль ёсць толькі дзіцячы пуцёўкі, — сказаў Міхаіл Мікалаевіч. — Так, ёсць у нас адпаведная заява ад нашай заяўніцы, пуцёўку яна зможа атрымаць у парадку чаргі. Чарга, шчыра скажу, вялікая. Але мы паспрабуем, калі атрымаецца, знайсці магчымасць выдзеліць пуцёўку на трэці ці чацвёрты квартал года — у лік наступнага водпуску жанчыны...

Сяргей РАСОЛЬКА.

«НІМАРАЎ» З «МЯГКОВЫМ» — У ХЛЯВЕ

Пра непрыкметны і нявочны хлыв у вёсцы Стары Двор Маладзінскага раёна наўрад ці хто калі даведваўся б, каб не трапіла гэта пабудова ў міліцыйска-працоўны. Справа ў тым, што вёска стаіць усюго за пяць кіламетраў ад мяжы з Украінай, а ад таго запавятанага хлыва, што на краі вёскі, яшчэ меней. Таму і прыхвалілі ценявыя дзялкі ў хлыве кантрабандную гарэлку вытворчасці Украіны. Дыя столькі спіртнага сабралі, што ледваве памянуцца канфіскаваны тавар у машыну ГАЗ-53. Грузавік даверку нагрузілі скрынямі гарэлкі «Німарэ», «Мягкова» і іншых марак і павезлі ў Брас. Паводле папярэдняй ацэнкі, гроў цягне на суму каля 30 тысяч долараў. Узбуджана крмынальная справа.

Яна СВЕТАВА.

ЗАГІНУЛІ ТРЫ ЛАСІ

У гэтым месцы ў Рагачоўскім раёне знойдзены трупы трох ласёў. Прычыны смерці зараз устаанавліваюцца. Пры гэтым алпавадзіння служыць з'яўляючы, што звычы загінулі не ад кулі браканьераў, а ад нечага іншага. Магчыма, немчы атруціліся, а магчыма, віноўнікамі з'яўляюцца лічынкі аваднёў, якімі былі забіты іхны ноздры.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

перакладчыкамі. Што рабіць у такой сітуацыі? Валянцін Паўлавіч Пячора, г. Магілёў

— Па першым пытанню можна сказаць адназначна — прапаўваюць якія-небудзь змяненні ў новы парадак расследаванняў няшчасных выпадкаў на вытворчасці дэпартамента не плануе. Бо мы перакананыя: тая акалічнасць, ужывае на сваім працоўным месцы чалавек алкаголь ці не, шмат у чым залежыць якраз ад кіраўніка, ад таго, наколькі ён прыняціпова ставіцца да гэтай з'явы. Варта нагадаць, што і Працоўны кодэкс, і Дырэктыва № 1 адначасна патрабуюць адхілення нецвярозых работнікаў ад выканання іх прафесійных абавязкаў. Аднак практыка казвае, што многія з кіраўнікаў заплішчваюць на падобнае прабаванне вочы. Адсюль і сумная статыстыка: у стадыі алкагольнага ап'янення знаходзіцца 44,2 працэнта ад агульнай колькасці загінулых на працоўных месцах у 2004 годзе, 37,4 працэнта — у 2005 годзе, і 30,7 працэнта — летася. Так, у падобных сітуацыях можна весці размову аб віне работніка. Але адначасова трэба казаць і аб віне кіраўніка, які не здолеў належным чынам арганізаваць работу. Таму, каб павысіць адказнасць кіраўніка і іншых адказных асобаў за працоўную дысцыпліну, Міністэрства працы і сацыяльнай абароны разам з Федэрацый прафсаюзаў і ініцыявалі змяненні ў правілы расследавання няшчасных выпадкаў на вытворчасці.

І па-другому пытанню. На наш погляд, цяжкасці з падрыхтоўкай ліцейшчыкаў на самай справе ёсць. Таму, мяркуючы, у бліжэйшы час Міністэрства працы і сацыяльнай абароны, Міністэрства адукацыі і Міністэрства па надзвычайных сітуацыях павінны разгледзець гэту праблему і знайсці яе вырашэнне.

— Да вас звяртаюцца бацькі з вёскі Целяшы Слаўгарадскага раёна. А просьба ў нас такая: дапамажыце захаваць у вёсцы дзіцячы садок... — На жаль, у дадзеным выпадку нейкім чынам паўплываць на сітуацыю дэпартамента не ў стане — з вашай просьбай трэба звяртацца ў райвыканкам або ў аблвыканкам.

— Пасля заканчэння тэхнікума мая дачка была размеркавана ў прыватнае кафе, дзе ўзяла сабе аформіць, тама яе выгналі з працоўнага месца з улікам таго, што я была вымушана працаваць звышурочна напярэдняй?

— Наймальнік можа зрабіць гэта нават за 5-хвілінную адсутнасць на працоўным месцы без уважлівых прычын. Прычым незалежна ад таго, працавалі вы звышурочна напярэдняй, або не. Адно, што наймальнік абавязаны выканаць поўную працэдuru прыцянення да дысцыплінарнай адказнасці: у прыватнасці, павінен быць зафіксаваны сам факт адсутнасці на працоўным месцы, узяты тлумачэнні, павіна адбыцца азнамленне з загадам на працягу 5 дзён. Хоця нельга не заўважыць, што тая ж адсутнасць тлумачальнай яшчэ не з'яўляецца падставай для адмены сплання — калі, вядома, дысцыплінарны праступак сапраўды меў месца.

Калі гэтая працэдuru была выканана, то казаць аб парушэнні заканадаўства не выпадае. Праўда, адначасова ў вас ёсць права аспрэчыць рашэнне наймальніка ў камісіі па працоўных спрэчках ці ў судзе. Пры гэтым варта заўважыць, што зараз у нас вызначаны мінімальны штраф за незаконнае прыцягненне да дысцыплінарнай адказнасці — 20 базавых велічынь. А максімальнае пакаранне за гэтае парушэнне — штраф у 100 ББ.

Сяргей ГРЫБ. (Працяг будзе.)

Людміла Іванаўна, г. Магілёў — У выпадку непаразумення на работе можна звярнуцца ў абласное ўпраўленне Дэпартамента дзяржаўнай інспекцыі працы па адрасу: г. Магілёў, зав. Кругляк, 5. Па-другое. Ваша дачка можа аформіць догляд бабулі, калі спойнілася 80 гадоў ці якая з'яўляецца інвалідам I групы. Аднак пры ўмове, што паводле заключэння медыкаў бабулі на самай справе патрэбны догляд. Да слова, час такога догляду будзе залічана да чыста. Але варта заўважыць: працездольны чалавек, які афармляе догляд састарэлага, не павінен працаваць, вучыцца, атрымліваць пенсіі, дапамогі па беспрацоўю, а таксама займацца прад-

РУП «Белспецконтракт» рэалізуе:

Автомобильную технику: ГАЗ, ЗИЛ, КРАЗ, «УРАЛ», КАМАЗ, МАЗ, УАЗ, ремонткомплекты и запчасти к ним, прицепы и полуприцепы, дорожно-строительную технику, краны башенные, электрокраны, спецтехнику: топливозаправщики, автоцистерны, мотозаправщики, авиационно-подъемные электрокраны, унифицированные компрессорные станции, кузовы-фургоны, кунги, прицепы-цистерны, погрузчики и самопогрузчики, ремонтные мастерские и станки, электростанции и электроагрегаты, медицинскую технику и имущество, технику и имущество ветеринарного управления, технику и имущество продовольственного управления, приборы, лодки резиновые, палатки, парашюты и купола, связанные и радиочастотные кабели, бочки, ханстры, перекачивающие станции, ЖД-цистерны и многое другое — всего более 1000 наименований.

Полный перечень реализуемой техники/имущества будет опубликован в газете «Звязда» 27 июня. Прайс-лист (полный перечень) можно посмотреть в Интернете по адресу: www.belspeckontrakt.com. Справки по телефону в отделе реализации: (017) 224-20-01, 278-06-97, а также через филиалы: при войсковой части 52242, ст. Уша, г/п Красное — Справки по тел. 8-01773-96-835; при войсковой части 33190, г. Осиповичи — Справки по тел. 8-029-7762-499; при войсковой части 63615, г. Могилев (ст. Голынец) — Справки по тел. 8-0222-21-20-10.

Нянька і «Ластаўкі»

Аляксандр і Аляксандра, Віктар і Вікторыя, Васіль і Васіліна — гэта гучыць, праўда? У нас, у хале насупраць, жылі некалькі Валянцін з Валянцінай. Двое дзетак мелі — годзік і два. А самі ж малалды яшчэ. Так і карціць у клуб недзе лятаць ці дзе на бяседу...

Мяне тады (гадоў сем ці было?) у нянькі бралі. Па першасці падрабязна расказвалі, як большае калыхаць, што маленькаму даць, калі раптам заплача. Я ўсё запамінала і акуратна рабіла, але ж да пары.

Новы год наступаў. Валянцін з Валянцінай вырашылі ў клуб на вярчоркі схадзіць: дзяцей на мяне пакідалі. Адходзячы, сказалі: — Ты ж ведаеш, як даглядаць, як сучыцца, калі заплачуць?.. А калі паснуць, — можаж з балкі злучаркан зняць.

Калі б не дазволілі, я б, вярнуць, у кут той ні нагой, а так... Рашыла: толькі дзве з'ем і ўсё. Як зараз памятаю, «Ластаўка» трапілася — у сіняй абгортцы, у фользе. А ўжо смякаццо... Шкада, што іх зараз няма.

Вырашыла: яшчэ адну з'ем. З другога боку ў ёлкі. Потым яшчэ дзве з сярэдзінкі, бо там іх загуста было. А потым... Спыніцца я ўжо не магла: цукеркі з'ядала, абгорткі некаж самі сабой складваліся ў заддзёну ў ім форму і... вешаліся назад.

Наелася наршэце. Агледзела ёлку — усё на ёй засталася так, як было. Дзеці спалі. Я пагуляла крыву. Рашыла яшчэ адну цукеркачу з'есці!... Не знайшла больш — спрас віселаі пустыя паперкі (?).

Вось тут мне стала страшна. Як жа — я ж зусім мала з'ела. Ды і было іх (як на сніншын розум) грамаў мо 200. Але ж ёлка, Калядцы, што скажуць гаспадары, што зробіць са мною маць?

Карацей — малыя саладка спалі, а горкімі слязмамі залівалася плакала нянька. Нарумзаўся, заснула некаж. Валянцін з Валянцінай, прыйшлі з клуба, не будзячы, занеслі мяне дадому, папажылі спаць.

А галюнае — маме нічога не сказалі. Ні ў той дзень, ні назаўтра. І ў нянькі мяне па-ранейшаму бралі. Частавата. Але ж каб на Новы год — нешта не прыпомню.

Соф'я Кусанкова, в. Лучын, Рагачоўскі раён

Нагі — дзве...

Падобача мне нашы дактары. Бывае прычынне калі, падыезд да іх па ледкі, нейкую парадку, а вернецца — яшчэ большы нездаровы. Ча-му? Ды скажуць табе, што стары, што ў сваёй хваробе сам вйнаваты (не бярося, піў і курыў...), што позна звярнуцца, што раз жывы, то

прымальніцкай дзейнасцю.

І наконт трэцяга пытання. Адсутнасць разліковага лістка не з'яўляецца парушэннем — прынамсі, гэта не супярэчыць Працоўнаму кодэксу. У той жа час такія лісткі усё ж лепш выдаваць — у выніку ў работніка проста знікае пачуццё лішняга пытання.

— Ці павінны рабіцца даплатны выхавальнік дзіцячага садка, групу якая наведвае дзіця-інвалід?

Тацяна Уладзіміраўна, Слаўгарадскі раён

— Галоўная ўмова для наведвання садка агульнага тыпу дзіце-інвалідам — адпаведнае медыцынскае заключэнне. Прычым калі такога дазволу медыкі не даюць, хадзіць у агульную групу дзіця-інвалід амаль не адрозніваецца ад іншых сваіх аднагодкаў. І ў гэтым выпадку ніякіх даплат выхавальніку не робіцца.

— Мяне заўважце Зоя Міхайлаўна, а цікавіць наступнае пытанне: ці можа кіраўнік аб'явіць вымову за гадзіну адсутнасці на працоўным месцы з улікам таго, што я была вымушана працаваць звышурочна напярэдняй?

— Наймальнік можа зрабіць гэта нават за 5-хвілінную адсутнасць на працоўным месцы без уважлівых прычын. Прычым незалежна ад таго, працавалі вы звышурочна напярэдняй, або не. Адно, што наймальнік абавязаны выканаць поўную працэдuru прыцянення да дысцыплінарнай адказнасці: у прыватнасці, павінен быць зафіксаваны сам факт адсутнасці на працоўным месцы, узяты тлумачэнні, павіна адбыцца азнамленне з загадам на працягу 5 дзён. Хоця нельга не заўважыць, што тая ж адсутнасць тлумачальнай яшчэ не з'яўляецца падставай для адмены сплання — калі, вядома, дысцыплінарны праступак сапраўды меў месца.

Калі гэтая працэдuru была выканана, то казаць аб парушэнні заканадаўства не выпадае. Праўда, адначасова ў вас ёсць права аспрэчыць рашэнне наймальніка ў камісіі па працоўных спрэчках ці ў судзе. Пры гэтым варта заўважыць, што зараз у нас вызначаны мінімальны штраф за незаконнае прыцягненне да дысцыплінарнай адказнасці — 20 базавых велічынь. А максімальнае пакаранне за гэтае парушэнне — штраф у 100 ББ.

Сяргей ГРЫБ. (Працяг будзе.)

Людміла Іванаўна, г. Магілёў — У выпадку непаразумення на работе можна звярнуцца ў абласное ўпраўленне Дэпартамента дзяржаўнай інспекцыі працы па адрасу: г. Магілёў, зав. Кругляк, 5. Па-другое. Ваша дачка можа аформіць догляд бабулі, калі спойнілася 80 гадоў ці якая з'яўляецца інвалідам I групы. Аднак пры ўмове, што паводле заключэння медыкаў бабулі на самай справе патрэбны догляд. Да слова, час такога догляду будзе залічана да чыста. Але варта заўважыць: працездольны чалавек, які афармляе догляд састарэлага, не павінен працаваць, вучыцца, атрымліваць пенсіі, дапамогі па беспрацоўю, а таксама займацца прад-

прымальніцкай дзейнасцю.

І наконт трэцяга пытання. Адсутнасць разліковага лістка не з'яўляецца парушэннем — прынамсі, гэта не супярэчыць Працоўнаму кодэксу. У той жа час такія лісткі усё ж лепш выдаваць — у выніку ў работніка проста знікае пачуццё лішняга пытання.

— Ці павінны рабіцца даплатны выхавальнік дзіцячага садка, групу якая наведвае дзіця-інвалід?

Тацяна Уладзіміраўна, Слаўгарадскі раён

— Галоўная ўмова для наведвання садка агульнага тыпу дзіце-інвалідам — адпаведнае медыцынскае заключэнне. Прычым калі такога дазволу медыкі не даюць, хадзіць у агульную групу дзіця-інвалід амаль не адрозніваецца ад іншых сваіх аднагодкаў. І ў гэтым выпадку ніякіх даплат выхавальніку не робіцца.

— Мяне заўважце Зоя Міхайлаўна, а цікавіць наступнае пытанне: ці можа кіраўнік аб'явіць вымову за гадзіну адсутнасці на працоўным месцы з улікам таго, што я была вымушана працаваць звышурочна напярэдняй?

— Наймальнік можа зрабіць гэта нават за 5-хвілінную адсутнасць на працоўным месцы без уважлівых прычын. Прычым незалежна ад таго, працавалі вы звышурочна напярэдняй, або не. Адно, што наймальнік абавязаны выканаць поўную працэдuru прыцянення да дысцыплінарнай адказнасці: у прыватнасці, павінен быць зафіксаваны сам факт адсутнасці на працоўным месцы, узяты тлумачэнні, павіна адбыцца азнамленне з загадам на працягу 5 дзён. Хоця нельга не заўважыць, што тая ж адсутнасць тлумачальнай яшчэ не з'яўляецца падставай для адмены сплання — калі, вядома, дысцыплінарны праступак сапраўды меў месца.

Калі гэтая працэдuru была выканана, то казаць аб парушэнні заканадаўства не выпадае. Праўда, адначасова ў вас ёсць права аспрэчыць рашэнне наймальніка ў камісіі па працоўных спрэчках ці ў судзе. Пры гэтым варта заўважыць, што зараз у нас вызначаны мінімальны штраф за незаконнае прыцягненне да дысцыплінарнай адказнасці — 20 базавых велічынь. А максімальнае пакаранне за гэтае парушэнне — штраф у 100 ББ.

Сяргей ГРЫБ. (Працяг будзе.)

Людміла Іванаўна, г. Магілёў — У выпадку непаразумення на работе можна звярнуцца ў абласное ўпраўленне Дэпартамента дзяржаўнай інспекцыі працы па адрасу: г. Магілёў, зав. Кругляк, 5. Па-другое. Ваша дачка можа аформіць догляд бабулі, калі спойнілася 80 гадоў ці якая з'яўляецца інвалідам I групы. Аднак пры ўмове, што паводле заключэння медыкаў бабулі на самай справе патрэбны догляд. Да слова, час такога догляду будзе залічана да чыста. Але варта заўважыць: працездольны чалавек, які афармляе догляд састарэлага, не павінен працаваць, вучыцца, атрымліваць пенсіі, дапамогі па беспрацоўю, а таксама займацца прад-

прымальніцкай дзейнасцю.

І наконт трэцяга пытання. Адсутнасць разліковага лістка не з'яўляецца парушэннем — прынамсі, гэта не супярэчыць Працоўнаму кодэксу. У той жа час такія лісткі усё ж лепш выдаваць — у выніку ў работніка проста знікае пачуццё лішняга пытання.

— Ці павінны рабіцца даплатны выхавальнік дзіцячага садка, групу якая наведвае дзіця-інвалід?

Тацяна Уладзіміраўна, Слаўгарадскі раён

— Галоўная ўмова для наведвання садка агульнага тыпу дзіце-інвалідам — адпаведнае медыцынскае заключэнне. Прычым калі такога дазволу медыкі не даюць, хадзіць у агульную групу дзіця-інвалід амаль не адрозніваецца ад іншых сваіх аднагодкаў. І ў гэтым выпадку ніякіх даплат выхавальніку не робіцца.

— Мяне заўважце Зоя Міхайлаўна, а цікавіць наступнае пытанне: ці можа кіраўнік аб'явіць вымову за гадзіну адсутнасці на працоўным месцы з улікам таго, што я была вымушана працаваць звышурочна напярэдняй?

— Наймальнік можа зрабіць гэта нават за 5-хвілінную адсутнасць на працоўным месцы без уважлівых прычын. Прычым незалежна ад таго, працавалі вы звышурочна напярэдняй, або не. Адно, што наймальнік абавязаны выканаць поўную працэдuru прыцянення да дысцыплінарнай адказнасці: у прыватнасці, павінен быць зафіксаваны сам факт адсутнасці на працоўным месцы, узяты тлумачэнні, павіна адбыцца азнамленне з загадам на працягу 5 дзён. Хоця нельга не заўважыць, што тая ж адсутнасць тлумачальнай яшчэ не з'яўляецца падставай для адмены сплання — калі, вядома, дысцыплінарны праступак сапраўды меў месца.

Калі гэтая працэдuru была выканана, то казаць аб парушэнні заканадаўства не выпадае. Праўда, адначасова ў вас ёсць права аспрэчыць рашэнне наймальніка ў камісіі па працоўных спрэчках ці ў судзе. Пры гэтым варта заўважыць, што зараз у нас вызначаны мінімальны штраф за незаконнае прыцягненне да дысцыплінарнай адказнасці — 20 базавых велічынь. А максімальнае пакаранне за гэтае парушэнне — штраф у 100 ББ.

Сяргей ГРЫБ. (Працяг будзе.)

Людміла Іванаўна, г. Магілёў — У выпадку непаразумення на работе можна звярнуцца ў абласное ўпраўленне Дэпартамента дзяржаўнай інспекцыі працы па адрасу: г. Магілёў, зав. Кругляк, 5. Па-другое. Ваша дачка можа аформіць догляд бабулі, калі спойнілася

20 июня
2007 г.
№ 24 (78)

ДЗЕНЬ ДЭПУТАТА НЕ ПАДАРВАЦЬ ДАВЕР, НЕ ПАДМАНУЦЬ ЧАКАННІ

Дзень дэпутата — адно з новаўвядзенняў Мінскага абласнога Савета дэпутатаў. Чарговае падобнае мерапрыемства было праведзена на мінулым тыдні. У чым жа яго асаблівасць і неабходнасць? Бо кожны ж народны абраннік і так рэгулярна «выходзіць у народ», і мае свой графік прыёму грамадзян?

— Сутнасць Дня дэпутата ў тым, што раз у месяц, у вызначаны дзень, дэпутаты ўсіх узроўняў — Савета Рэспублікі, Палаты прадстаўнікоў, абласнога, раённага, сельскага і пасялковы Саветаў працуюць з выбаршчыкамі свайго раёна, — тлумачыць старшыня Мінскага абласнога Савета дэпутатаў Святлана Герасімовіч. — Формы працы выкарыстоўваюцца самыя розныя. Мы нацэляваем дэпутатаў на тое, каб яны не толькі вялі прыём грамадзян у кабінетах, але і выязджалі ў працоўныя калектывы, на месца жыхарства сваіх выбаршчыкаў (да пенсіянераў, ветэранаў, у шматдзетныя, няўдалыя семі). Раім ім завітаць у хату, пагаварыць з гаспадарамі, пацікавіцца, як яны жывуць, якія ў іх праблемы, чым можна дапамагчы. Задача дэпутата — папрацаваць з канкрэтным выбаршчыкам, а заады і праінфармаваць, чым жыве дэпутатка корпус, зрабіць спрэчку аб выкананні наказу, калі трэба — растлумачыць сутнасць нарматыўных актаў і дакументаў, прынятых на ўзроўні рэспублікі.

Акрамя таго, заходзячы ў хату да выбаршчыка, дэпутат звяртае ўвагу і на добраўпарадкаванне. У нас ёсць цудоўныя маладыя семі, якія трымаюць гаспадарку ў чысціні і парадку, добра выхоўваюць дзетак. Мы імкнёмся такіх падтрымаць, матэрыяльна заахоціць. А ёсць і іншыя, з кім даводзіцца праводзіць тлумачальныя размовы, прымяняць штрафныя санкцыі. Лепшых дэпутатаў, якія плённа працуюць з выбаршчыкамі, мы таксама зааховаем — узнагароджваем граматамі абласнога Савета і грашовымі прэміямі.

Не баяцца людзей

— Дзень дэпутата прадугледжвае сустрэчу дэпутатаў з народам, — распавядае старшыня Крупскага раённага Савета Мікалай Карэцкі. — Аднак справа ў тым, што адзіны дэпутат, які сядзіць у кабінетах, гэта я. Усе астатнія працуюць на прадпрыемствах. Яны — выхадцы з народа, народныя абраннікі, і з людзьмі сустракаюцца кожны дзень. У вёсцы выбаршчыкі ўвогуле часта заходзяць да дэпутата не толькі на працу, але і дамоў. Што датычыцца менавіта дадзенага мерапрыемства, то некалькі раённых дэпутатаў выехалі ў сельскія і пасялковыя Саветы, дзе праводзяць сустрэчы з мясцовымі жыхарамі, адказваюць на іх пытанні, вырашаюць праблемы. Наш дэпутатка корпус 25-га склікання толькі на 30 працэнтаў складалася з навічкі. Астатнія 70 працэнтаў — людзі з дэпутатскім стажам, яны добра ведаюць праблемы сваіх выбаршчыкаў. Увогуле Дзень дэпутата заклікае наблізіць народных абраннікаў да выбаршчыкаў, бо срод нашых дэпутатаў ёсць такія, што да гэтага часу баяцца працаваць з людзьмі.

(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

СВЯТЛО І ЦЕНІ АГРАТУРЫЗМУ

Прыгожая Вілейская зямля. У якім бы накірунку ні паехаў з райцэнтра, усюды вока радуе маляўнічы ландшафт, у кабінку машыны ўрываецца духмянае паветра хваёвых лясоў, пры жаданні лёгка знайсці прахалоду цяністых рэк і рачулак. Тут ёсць дзве зацёпкі жывіцёвымі праблемамі і стомленаму гарадской мітусні мінчаніну ці іншаземцу, якога ўжо не вабяць стандартны адпачынак на еўрапейскіх курортах, глынуць свежага паветра, атрымаць асалоду ад беларускай экзатыкі.

Фота Аляксандра КУШЧЫКА

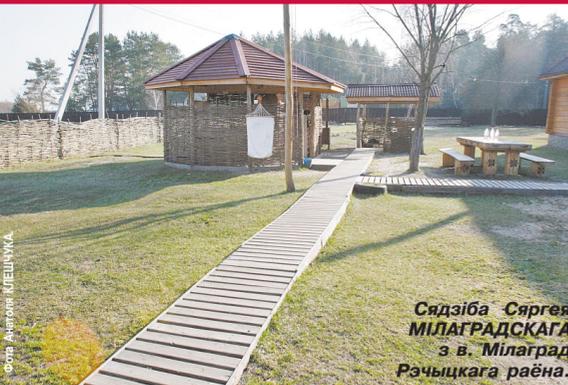
Старшыня Нарачанскага сельскага Савета Анатоль Беганскі абедзвюма рукамі падтрымлівае развіццё агракультуры, бачыць яго станоўчы ўплыў на розныя бакі вясковага жыцця. Тым больш сам Бог стварыў на тэрыторыі Савета выдатныя для гэтага ўмовы. Цудоўныя наваколлі, рэчка Нарачанка, добрая дарога, ёсць што паказаць гасцям. Напрыклад, музей першай сусветнай вайны пад адкрытым небам у вёсцы Заброддзе.

Як чалавек назірае, я нават сказаў бы, сільны да псіханалізу, Анатоль Ксенафонтавіч апошнім часам стаў заўважаць цікавыя рэчы ў паводзінах некаторых мінчан, якія праяўляюць інтарэс да адкрыцця на тэрыторыі сельсавета сваёй агракультурнай справы. Яны выдатна дасведчаны, што ў Вілейскім раёне ўжо не першы год надаюць увагу развіццю агракультуры. Летас і сёлета гэта падтрымка ўзмацнілася. Акрамя гэтага, дзяржава пачала праводзіць палітыку актыўнай падтрымкі турызму. Чаму б гэтую сітуацыю не выкарыстаць на сваю карысць?

Для пачатку такія энергійныя і, як правіла, нябедныя людзі купляюць дамы-развалішчы. Пажадана кінуць хату на беразе рэчкі. Звычайна старыя пабудовы тут каштуюць у сярэднім паўтары тысячы долараў ЗША. Мінчане могуць і ўдвая больш заплаціць, каб хутэй завалодаць прыгожым месцам. Пасля пачынаецца самае цікавае. Такі гаспадар прыходзіць у сельскі Савет і гаворыць: хачу быць прадпрыемальнікам у сферы агракультуры. А каб дастойна прымаць турыстаў, трэба замест халупы ўвесці двух-ці трохпавярховую сядзібу з водаправодам і каналізацыяй, лазняй, гаспадарчым пабудовам. На жаль, яго новае ўласнасць знаходзіцца ў прыродаахоўнай зоне, дзе будаўніцтва ўвогуле забаронена. А як тады развіваць агракультуру, дзе людзей, сваіх і іншаземцаў, сяліць?

Згодна з гэтай логікай старшыня Савета павінен быць закрываць на ўсё вочы і падпісваць патрэбныя паперы. Потым, пасля завяршэння будаўніцтва, кірун-мінчан аб'явіў бы са сябрамі на вачах аб тым, што новая справа не пайшла, бізнес «лопуў» і ён не мае магчымасці больш займацца агракультурай. А влікі дом на беразе застаецца ў яго ўласнасці турызму. Чаму б гэтую сітуацыю не выкарыстаць на сваю карысць?

Анатоль Ксенафонтавіч распавяе пра яшчэ адну справу. Нейкая фірма аб'явіла аб намеры пабудавання некалькіх домікаў пад патрэбны агракультуру. Затым у выніку розных хітрыкаў і маніпуляцый фірма нібы становіцца банкрутам, а гатовыя домікі распрадаюцца сваім людзям.

Фота Аляксандра КУШЧЫКА

Сядзіба Сяргея МІЛАГРАДСКАГА з в. Мілаград Рачыцкага раёна.

Пад сцягам агракультуры асобныя прайздзеілы спрабуюць прыхапіць сабе незаконна невялікае кавалкі зямлі. Схema проста. Скажам, у нашчадкаў памерла 15 гадоў таму бабулі купляецца гнілая хіба. Пасля з Мінска прывозіцца землемераў, якія «прыразаюць» да бабўлічых 10 сотак яшчэ 15 ак за самай ракі. І гэты ліштва дакумент прыносіць на падпіс у Савет. Беганскі, натуральна, падпісвае паперу адмаўляецца. У якасці аргументаў перакананы новы гаспадар хваліцца сваімі сувязямі ў раёне і Мінску, маўляў, не ведае, з кім ты задумаў цягачка, цябе хутка паставяць на месца, пакараюць, а то і зусім здымуць з

работы. Такія вось калізіі ўзнікаюць, здавалася, на мірнай глебе агракультуры. На думку Беганскага, які 19-ы год працуе старшынёй Савета, кампанейніцтва ў агракультурычнай справе быць не павінна, бо яе пралікі і пагоню за паказчыкамі абавязкова выкарыстоўваюць несумленныя людзі. У выніку добрая справа можа быць скампраметавана. Сапраўдны агракультурызм пойдзе хутэй у моцнай працоўнай выкасвай сям'і, якая пры дзяржаўнай падтрымцы зможа прымаць на пастаяннае аснове наведвальнікаў, лічыць Беганскі.

(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

ІНВЕСТАР ЛІЧЫЦЬ ГРОШЫ

Сельгаспрадпрыемствам Валожыншчыны іх калегі з іншых раёнаў могуць па-добраму пазайздросціць. Справа ў тым, што далёка не ўсюды рэфармаваны аграпрамысловага комплексу мела такі вынік, як тут. Звычайна ў такіх выпадках кажуць: «пашанцавала з інвестарам». І сапраўды пашанцавала — пачынаючы з 2003 года новыя гаспадары (пераважна большасць з якіх — прамысловыя прадпрыемствы) значна абнавілі парк тэхнікі. Былі набыты вы-

сокапрадукцыйныя збожжа- і кормаўборачныя камбайны, трактары, грузавыя аўтамабілі, сушыльнікі, халадзільныя ўстаноўкі і інш. Такім чынам, палепшыліся і ўмовы працы. Узраслі заробкі, актыўна будзеца жыллё (у рэфармаваных гаспадарках узведзена 27 сучасных катэджаў).

...А рукі робяць Сельгасгаспадарчы вытворчы кааператыв імя Чарняхоўскага заўсёды быў устойлівай гаспадаркай. Аднак напрыканцы 1990-х гадоў справы тут не заладзіліся і, як вынік, — аграпрамысловае прадпрыемства пакрысе стала губліць свой узорвенне, раслі даўгі, а вытворчыя паказчыкі «згорталіся». Відавочна, што наспела патрэба ў інвестыцыях. Інакш перспектывы самі ведаеце якія — рост запызчанасці і балансаванне на мяжы банкруцтва. Дарэчы, вялікая частка айчынных сельгаспрадпрыемстваў у свой час прайшлі праз гэтае выпрабаванне, прычым далёка не ўсе паспяхова. А ў чарняхоўцаў усё атрымалася ў лепшым выглядзе. У верасні 2004-га маёмасны комплекс СВК выкупіла адкрытае акцыянернае таварыства «Белтрубаправадбуд». Гаспадарка стала адным з філіялаў вядомага прадпрыемства пад нумарам 7. З гэтай пары пачаўся адлік іншага часу — часу сапраўднага адраджэння.

Мяне ж заўсёды цікавіла адно пытанне: як прамысловыя могуць «асвоіць» сельскую гаспадарку? Тут адных грошай недастаткова. — У свой час мы супрацоўнічалі з калгасам імя Чарняхоўскага — былі, як тады казалі, іх

шафамі, — заўважае намеснік генеральнага дырэктара ААТ «Белтрубаправадбуд» Аляксандр Хайрудзінаў. — Таму падчас выбару аграпрамысловага прадпрыемства для інвеставання вызначыцца было нескладана. Аднак адна справа — шэфская дапамога і зусім іншая — поўная гаспадарчая адказнасць. Адрозна неабходна было ўсё даводзіць да ладу: і вытворчыя будынкі, і аб'екты сакультыву. Ды што там казаць — двухпавярхоўка, дзе ў тым ліку размяшчаўся «офіс» гаспадаркі, без перабольшвання знаходзілася ў аварыйным стане. А вясковае жыццё мне давялося пачынаць — калісьці ў Калінінградскай вобласці пцігодку адраджаваў у АПК, так што пэўны вопыт меў, але ж апасенні таксама былі. Аднак, як кажуць, вочы баяцца, а рукі робяць. Падстаў для апасенняў хапала. Варта, пэўна, узгадаць хоць бы той факт, што на момант рэфармавання на СВК імя Чарняхоўскага «вісела» больш чым 2,5 мільярд рублёў даўгоў. Вядома, што ў такіх абставінах пачынаць «раскручвацца» было вельмі цяжка. Аднак пацху справы пачалі наладжвацца, і работнікі філіяла № 7 цяпер усё радзей узгадваюць пра цяжкія часы. Яно і зразумела: прыемных навін апошнім часам з'яўляецца значна больш.

(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

ПАРАДАК ДНЯ

ШТО ПЛАНУЕ СЕЛЬСКИ САВЕТ?

Прайшло акурат пяць месяцаў пасля выбараў у мясцовыя Саветы дэпутатаў. За гэты час навічкі паспелі не проста агледзецца, але і вызначыць асноўныя накірункі сваёй дзейнасці. Не сакрэт, што найбольш актыўна развіваецца зараз Мінскі раён. Гэта, канешне, абумоўлена яго геаграфічным становішчам. Але не толькі: варта аддаць належнае і высокаму прафесіяналізму мясцовай улады ўсіх узроўняў.

Ірына ВАСІЛО, старшыня Сенецкага сельскага Савета дэпутатаў: — На тэрыторыі нашага сельсавета размяшчаецца 14 населеных пунктаў, у якіх пражывае 11 780 чалавек. Толькі ў аграпрадпрыемстве «Сенеца», які быў утвораны ў выніку аб'яднання вёскі Сенеца і пасёлка Юбілейны, пражывае ўжо 5495 чалавек. Колькасць насельніцтва даволі актыўна прырастае, у першую чаргу, за кошт актыўнай міграцыі — да нас прыязджаюць жыхары і працаўдзельнікі, у тым ліку мінчане. Акутуальным пытаннем для аграпрадпрыемства і некаторых іншых населеных пунктаў з'яўляецца пытанне паліпашэння жыллёвых умоў. Зараз на тэрыторыі сельсавета працуюць 6 жыллёва-будаўнічых кааператываў, 3 з якіх знаходзяцца ў Сенецы.

Выбары ў мясцовыя Саветы дэпутатаў паказалі надзвычай высокую актыўнасць насельніцтва — 96 працэнтаў. Гэта значыць, што аўтарытэт мясцовай улады — даволі высокі, людзі разлічваюць на яе і ўпэўненыя ў ёй. Вось таму сваёй першаснай задачай я бачу ўзняццё работ Савета на якасна новы ўзровень. Неабходна спачатку скаардынаваць нашу работу з кіраўнікамі прадпрыемстваў і арганізацый, а ў перспектыве стварыць Савет дырэктараў на чале з адміністрацыяй сельскага Савета. Неабходна арганізаваць гэту работу так, каб на развіццё інфраструктуры населеных пунктаў паступалі канкрэтыя фінансавыя ўкладанні.

Марына АСТРОЎКА, старшыня Крупіцкага сельскага Савета дэпутатаў: — Наша тэрыторыя — гэта 21 населены пункт, дзе пражывае каля 3 тысяч чалавек. Непасрэдна ў аграпрадпрыемстве «Крупіца», які нарадзіўся летас, — каля тысячы чалавек. Сёння ў нашай Крупіцы ўпарадкаваны асноўныя аб'екты — комплексна-прыёмны пункт, паштовае аддзяленне, амбулаторыя, агульнаадукацыйная сярэдняя школа, яслі-садок, Дом культуры, школа мастацтваў, у якой, дарэчы, можа займацца

любое вясковае дзіця. Некаторыя выхаванцы гэтай школы паступаюць нават у вучылішча імя М. Глінкі, кансерваторыю. У нас — развітая гандлёвая сетка, адкрыўся філіял ААТ «Беларусбанк», так што цяпер крэдыт, напрыклад, на будаўніцтва жылля можна ўзяць на месцы.

Людзі звяртаюцца ў сельскі Савет з пытаннямі атрымання ў спадчыну той жа нерухомасці, па дапамогу ў апрацоўцы зямельных надзеляў пад пасевы. Пры сельвыканкам працуе КУП «Крупіцкі камсервіс». Зараз часта звяртаюцца пра зямельных пытаннях наконт афармлення патрэбных папер, па дазвол на будаўніцтва індывідуальнага жылля. Дарэчы, у сельсаветае ў чарзе на паліпашэння жыллёвых умоў стаяць 104 чалавекі, 61 з якіх меў або мае ўчастак для індывідуальнай забудовы. У бліжэйшы час ААТ «Рапс» плануе пабудаванне ў аграпрадпрыемстве 10 службовых дамоў, цяпер распрацоўваецца практычна-каштарысна дакументацыя.

Аляксандр СЯНЧУК, старшыня Лугаваслабодскага сельскага Савета дэпутатаў: — У нашых 18 населеных пунктах пражывае 6898 чалавек. У аграпрадпрыемстве «Лугава-Слабада», які пабудавалі ў мінулым годзе, жыве 1304 чалавекі. Старая 40-гадовая балніца была пераароблена ў амбулаторыю з невялікім дзённым стацыянарам. А колішняя амбулаторыя стала... жыллём для маладой сям'і ўрачоў. Мясцовы Дом культуры перажыў сур'ёзны раён, замену даху, тэатральныя крэслы, абнаўленне залы, сцэны, а таксама ўпарадкаванне навакольнай тэрыторыі. Рамонт закрунуў і агульнаадукацыйную сярэднюю школу, дзе прыведзена ў парадак тая ж спартыўная зала. Плануем завяршыць рэканструкцыю Дома быту, дзе з'явіцца зала ўрачэстваў.

Большасць вяртаюцца грамадзян у сельвыканкам звязана з рэгістрацыяй нерухомасці — зямельных участкаў, домаўладанняў, гаражоў. Пэўная частка папер аформляецца непасрэдна тут, а калі трэба, накіроўваецца ў кадастравае бюро. Акрамя гэтага, цяпер раз у два тыдні да нас прыязджае прадстаўнік Бюро тэхнічнай інвентарызацыі, раз у месяц — натарыус. Так што чалавеку не трэба далёка ехаць.

У чарзе на жыллё ў Савецы стаяць каля 370 чалавек. Але фарміруецца жыллёва-будаўнічы кааператыв у пасёлку Прывольны, плануецца ўзводзіць шматкватэрны дом для чаргавоў, шматдзетных сем'яў.

Святлана БАРЫСЕНКА.

АДКРЫТЫ ФОРУМ

«БАЛЮЧАЕ» ДОБРАЎПАРАДКАВАННЕ І... ПАВОЛЬНАЕ ЎДАКЛАДНЕННЕ

Прайшло амаль паўгода пасля выхаду Указа Прэзідэнта № 21 «Аб павышэнні ролі органаў мясцовага кіравання і самакіравання ў вырашэнні пытанняў жыццезабеспячэння насельніцтва». Ад абмеркавання яго палажэнняў старшыні пярвічнага ўзроўню, нарэшце, перайшлі да іх рэалізацыі. Нешта ўжо зроблена (напрыклад, інвентарызацыя дарог, сістэм водазабеспячэння і водаадводу), над многім яшчэ даводзіцца як след паацаць. Акрамя іншага, ва Указе прапісана, што да 1 чэрвеня сельскім Саветам трэба было зрабіць удакладненні па сваіх бюджэтах. Як старшыні справіліся з гэтай задачай і пад што канкрэтна яны прасілі грошы, яны раскажуць самі.

Аляксандр ГУРЫН, старшыня Трабскага сельскага Савета дэпутатаў Іўеўскага раёна Гродзенскай вобласці:

— У нашым раёне азначаныя удакладненні ў бюджэты сельвыканкамаў пакуль што не ўнеслі (магчыма, гэта звязана з тым, што старшыня райвыканкама зараз у адпачынку). А грошы нам у першую чаргу патрэбны на добраўпарадкаванне, не хапае сродкаў нават на вулічнае асвятленне. Трэба маглі да канца прывесці ў парадак. Неабходны грошы і на знос старых дамоў. Пустуючыя дамоў на тэрыторыі сельсавета каля 200, з іх старых каля 40. Можна дамовіцца з людзьмі, з мясцовымі СВК — яны з радасцю разбурюць іх на дрывы. Пытанне ў тым, як убраць фундамент, добраўпарадкаваць тэрыторыю. На гэты патрэбны грошы і немалыя. Асобнага расходнага артыкула на добраўпарадкаванне ў нашым бюджэце сельвыканкама няма, аднак на 1 студзеня ў нас назапасіліся свабодныя рэшткі ў памеры 17 млн рублёў. Мы патрацілі іх у тым ліку і на добраўпарадкаванне. Увогуле, мы хачелі б унесці ўдакладненні ў бюджэт на наступны год, я крэйз гэтае пытанне збіраюся абмеркаваць з начальнікам фінансавага аддзела райвыканкама. Нам яшчэ добра было б удакладніць бюджэт гэтага года, бо выдаткаваны сродкаў дакладна не хопіць.

Іван СКАВАРАДА, старшыня Зубкаўскага сельскага Савета дэпутатаў Клецкага раёна Мінскай вобласці:

— Удакладненні ў бюджэт мы ўнеслі. Грошы нам, канешне, патрэбны, асабліва на добраўпарадкаванне. Напрыклад, на аб'ект тэрыторыі: у нас 9 могілак, сацыяльныя аб'екты (клубы, бібліятэкі), плюс грамадскія месцы, дзе таксама трэба скошваць траву. І на гэты расходуюцца шмат сродкаў (бензін, масла для мотакасы, яе абслугоўванне, аплата самой працы). Патрабуе грошай і на знос старых сядзіб. У мінулым годзе мы разабралі 13, сёлета — 4, засталася яшчэ 40. Для кожнага дома кошт работ па зносу можа вагацца, але калі наймаць бригаду рабочых, гэта абдыбдзецца ў 200—300 тысяч. Часам дапамагае СВК — разбірае дамы на дрывы для зернесушылца. Патрэбны грошы і на спіланне аварыйных дрэў, такіх у нас многа. Дзякуй, мясцовыя службы МНС, раіпаліваізбыт і ЖКГ дапамагаюць.

Унясенне ўдакладненняў у бюджэт, дапамога нам палепшыць сітуацыю. Пералічаныя вышэй пытанні мы вырашым.

Людміла ШАГУН, старшыня Цяцерынскага сельскага Савета Круглянскага раёна Магілёўскай вобласці:

— Першааргавы наш клопат — добраўпарадкаванне. І на гэты ў нас сродкаў не хапае. Прычым не крышачку не хапае, а сур'ёзнай сумы. Мы ўжо разбіралі гэта пытанне са старшынёй раённага Савета, падлічалі, колькі нам рэальна патрэбна (калі браць нават па мінімуму — атрымліваецца ў некалькі разоў больш, чым закладзена ў наш бюджэт). На гэты год на добраўпарадкаванне нам выдаткавана 5,5 млн рублёў, палова з якіх ужо патрачана на зразанне дрэў, на аб'ект тэрыторыі, на абваляванне мініпалігонаў (іх мы перадалі камунальшчыкам), на рамонт і фарбаванне агароджы, на добраўпарадкаванне могілак. Нашу мясцовую базавую гаспадарку выкупіў «Беларусбанк». Я адаслала ім афіцыйны ліст, дзе растлумачыла, што для навадзнення парадку на тэрыторыі сельсавета мне не хапае сродкаў. «Беларусбанк» выдзеліў 5 млн рублёў, якія мы патрацілі ўжо. Тры гады ў вёсцы Цяцерына не маглі акупіраваць парк, які знаходзіцца на цэнтральнай плошчы. Цяпер гэта зроблена. На грошы банка добраўпарадкавалі старую цэнтральную вуліцу вёскі Заццяцёрка, дзе было шмат старых дрэў, зараснікі кустоў, завалкі смецця. Гнілыя дрэвы ўбраві, пасадзілі новыя, кустоў прарадзілі і падрэзалі, сметнікі ліквідавалі. Засталася толькі заасфальтаваць дарогу. Гэта нам дарожнікі паабяцалі зрабіць у наступным годзе.

Афіцыйна з удакладненнем бюджэту мы на раён яшчэ не выходзілі, хоць наметылі зрабіць. Нам патрэбны лавачкі ў парку паходзіць, маглі б і вёсцы Глыбокае абгарадзіць, помнікі ў грамадскіх месцах дагледзець.

Васіль ГАЙДУК, старшыня Вялікалукскага сельскага Савета Баранавіцкага раёна Брэсцкай вобласці:

— Удакладненні ў свой бюджэт мы ўнеслі. Першым пунктам запісалі, што нам патрэбны грошы на добраўпарадкаванне, друмі — на мэбло. Наконт першага пункта: трэба падсыпаць і адрамантаваць дарогі, зрабіць дзіцячыя пляцоўкі, прывесці азеяленне. Адзіночкі, адзіночка пражываючым, ільготным катэгорыям грамадзян паднавіць агароджы. На гэты год на добраўпарадкаванне нам выдаткавалі 1 млн рублёў (пры тым, што ў сельсаветае пражывае 2,5 тысячы чалавек, налічваюцца 9 населеных пунктаў). Гэта сума, натуральна, недастатковая. Усе сродкі «з'ела» рэйдзіраванне дарог.

Інга МІНДАЛЁВА.

З НАВАСЕЛЛЕМ, МЯСЦОВАЯ ЎЛАДА

Працы гэтага тандэму жанчын-цэзак можна толькі па-добраму пазайздросціць: старшыня Ліпеньскага сельскага Савета Надзея Цячкіна разам з сакратаром Надзеяй Цымбарэвіч карыстаюцца заслужаным аўтарытэтам не толькі сярод жыхароў усіх сваіх 14 населеных пунктаў, а і ў раённага кіраўніцтва: у 2005 годзе Ліпеньскі сельвыканкам заняў другое месца ў раённым спарбніцтве па выкананню асноўных прагнозных паказчыкаў сацыяльна-эканамічнага развіцця раёна, у мінулым — наогул першае, з занясеннем на раённы Дошку гонару.

Пазіцыі Ліпеньскага сельскага Савета па многіх паказчыках, безумоўна, заслужваюць павагі, а вось сама пабудова, дзе доўгі час месцілася заканадаўча-выканаўчая ўлада, наўрад ці ў каго маглі выклікаць захапленне: даваенная драўляная хата ніяк не адпавядала сучасным патрабаванням.

Карацей, ініцыятыва наконт новага адміністрацыйнага будынка ў цэнтры вёскі была падтрымана Саветам дэпутатаў і выканаўчым камітэтам раёна. Аб'ектам для будаўнічых работ стала выкупленая ў ААТ «Гандаль» далёка не новая пабудова. Але праз пэўны час яе цяжка было пазначыць: так па-сучаснаму прыгожа выглядаў новы будынак Савета.

Сказаць, што гэта было лёгка зрабіць, — падмануць сябе і іншых. Колькі сіл ды часу з нервамі давялося аддаць дзеля ажыццяўлення задумы — пра гэта ведае толькі сама Надзея Цячкіна.

Традыцыйнае ўручэнне хлеба-солі, міні-канцэрт самадзейных артыстаў, экскурсія-знаёмства з новым будынкам мясцовай улады, наведанне аб'екта сацыяльна-культурнага жыцця аграпрадпрыемства, размова кіраўніцтва раённага і абласнога Саветаў дэпутатаў з сельскімі калегамі — дзень 30 мая ў Ліпені запомніцца многім. — Але гэта не гаворыць аб тым, што іншыя Саветы засталіся па-за увагай, — скажаў старшыня Асіповіцкага раённага Савета дэпутатаў Аляксандр Пузік. — Зараз у кожным з іх з'явіліся сумачныя камп'ютары, прынтары і іншая артэхніка, мабільная сувязь. Умацаванне матэрыяльна-тэхнічнай базы Саветаў працягваецца: пастаянна робіцца бягучыя рамонтныя памшчэнні, сёлета вызначаны капрамонт будынка Ліпеньскага сельскага Савета, у планах — Карытненскі і г.д. Так што задачу не спыняцца, шукаць новае і развівацца не проста памятаем, а стараемся ажыццяўляць на справе.

Надзея Цячкіна я вырашыў, ніякіх пытанняў ужо не задаваць: калі вочы чалавека свеціцца ад радасці, усё і так зразумела... Віталей КУЛАКОВ.

ДЗЕНЬ ДЭПУТАТА НЕ ПАДАРВАЦЬ ДАВЕР, НЕ ПАДМАНУЦЬ ЧАКАННІ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

На тэрыторыі Крупскага раёна знаходзіцца 11 сельсаветаў і 2 пассаветы. Есць сярод іх і зусім малалюдныя, з колькасцю жыхароў 300—400 чалавек. Адна з сур'ёзных праблем выканкамаў пярвічнага ўзроўню — добраўпарадкаванне, а дакладней — абкос травы ў населеных пунктах. Есць вёскі, дзе пражываюць выключна састарэлыя, якія ўжо не могуць трымаць у руках касу. А сельскія Саветы не заўсёды маюць магчымасць правесці такія работы. Для выпраўлення становай рабёны выканаўчы камітэт закупіў на кожны Савет пярвічнага ўзроўню мотакасу. Зараз шукаецца грашовы резерв, каб наняць для пакошу людзей.

Каму патрэбны «нічыяныя» сеткі?

Яшчэ адно складанае пытанне, якое даводзіцца вырашаць сельвыканкамам, — гэта знос старажытных дамоў, якіх на тэрыторыі раёна нямае. «Сёлетня наша справы зрушыліся з мёртвай кропкі, — гаворыць Мікалай Карэцкі. — Стварылі камісію, якая складае заключэнні, падрыхтавалі каштарысы: знос аднаго дома абываецца нам прыкладна ў 2 млн рублёў. Прынамсі, у зносе зацікаўлены мясцовыя сельскагаспадарчыя кааператывы, якія маюць вострую патрэбу ў сухіх дрэвах. Толькі 4 зернесушыльні ў раёне «сілкуюцца» самай, усе астатнія — дрывамі. Натуральна, старыя дамы, якія прастаялі па 50—60 гадоў, былі б вельмі карыснымі для СВК. Гаспадаркі ахвотна зоймуцца зносам, тым больш што за гэтыя мы і яшчэ і заплацім.

Сур'ёзнай увагі патрабуе і сістэма водаправаду ў раёне. Інвентарызацыя паказала, што некаторыя з іх проста «вісяць у паветры»: калгас некалі далучыў да іншай гаспадаркі, і сеткі засталіся нічыянымі. — У некаторых калодзежах вада знаходзіцца на глыбіні 20—25 метраў. Бабулька ў сваё 70 гадоў не выцягне адтулі поўнае вядро, — тлумачыць старшыня раённага Савета, — таму даводзіцца забяспечваць жыццядзейнасць нават самых старых нашых водаправадуў. Усе яны без выключэння патрабуюць рамонтны і замены труб. Вада не доходзіць да апошніх калонак, у пачатку вуліцы вада ёсць, на ўкраіне вёскі — няма. Пытанне аб перадачы водаправадуў камунальным службам знаходзіцца ў працэсе вырашэння. Аднак у кожнай вёсцы аддзяленне ЖКГ не арганізуюць, таму, я лічу, зусім адасабляцца ад гэтай праблемы сельвыканкамы не павінны.

На тэрыторыі раёна пакуль няма камунальных унітарных прадпрыемстваў. У планах Мікалая Уладзіміравіча — паспрабаваць стварыць КУП пры Хацхоўскім сельвыканкаме, дзе асабіста з зацікаўленасцю праявіў сам яго старшыня.

Гаворачы аб праблемах раёна, не абмінуў увагі Мікалай Карэцкі і перадачу дарог на баланс спецыялізаваных арганізацый. Пытанне ўзнікае нахонт унутрыяўскавых дарог (вуліц). Цэнтральныя вуліцы населеных пунктаў мясцовае ДРБУ пагаджаецца прыняць, а ўсе астатнія — не. У сельвыканкамаў жа няма ні тэхнікі, ні спецыялістаў для падтрымання іх у добрым ста-

не. Мікалай Уладзіміравіч лічыць, што пакуль гэтае пытанне не будзе вырашана на рэспубліканскім узроўні, яны сваіх «дарожнікаў» пераканаць не здолеюць.

Непакоіць старшыню і вулічнае асвятленне, якое «з'ядае» да 90 працэнтаў сродкаў, выдаткаваных сельвыканкамам на добраўпарадкаванне. Пакуль што не ўсюды, дзе трэба, устаноўлены электралічыльнікі (гэтым неабходна будзе з'явіцца ў самы бліжэйшы час). Дадатковае эканомію павінна даць устаноўка рэле часу. У планах старшыні — замяніць старыя водазаборныя калонкі, «пафарбавачь» агароджы населеных пунктаў. Былі б грошы.

Не ўпэўнены — не абяцай

У Дзень дэпутата ў будынку Хацхоўскага сельскага Савета на месцы былі і сам старшыня, і дэпутаты. Вялі прыём.

— Мы насамрэч не чакаем Дня дэпутата, каб наладзіць кантакт з выбаршчыкамі, — пачаў гаворку старшыня Савета Віктар КОСТРЫКАЎ. — Выязджам на месцы, трымаем сувязь са старастамі. Пытанні, з якімі да нас звяртаюцца жыхары, часцей датычацца працы водаправаду, з'яўляюцца ў рабоце каналізацыі, падсыпкі дарог, спіланання дрэў і інш. Мы імкнёмся спраўляцца сваімі сіламі. Сярод нашых дэпутатаў — кіраўнік мясцовых арганізацый (ЗАТ «Хацхова», СВК «Шчаўры» і г.д.). Проміс іх дапамагчы, і яны заўсёды ідуць на сустрэчу. Калі адрэем пры сельвыканкаме КУП, спадзяюся, працаваць будзе яшчэ лягчэй.

У вёску з цікавай назвай Ігрушка (Ігрускі сельсавет) на Дзень дэпутата прыехаў дэпутат Крупскага раённага Савета, начальнік аддзела ЖКГ райвыканкама Валерый БЯЛАЎСКІ. Мясцова жыхары загадаў ведалі пра маючы абыдзіца візіт і не пакінулі інфармацыю без увагі. З якімі ж пытаннямі яны прыйшлі да Валерыя Аркадзевіча?

— У Ігрушцы да канца года павінен адкрыцца аграгарадок. Зараз вядуцца работы па пракладцы камунікацый і газіфікацыі, — тлумачыць дэпутат. Людзі хваляюцца, ці трэба нархотуюцца дровы, каб не мерзнуць восенню і зімой, або спадзяюцца на газ. Я параіў пачакаць — час яшчэ ёсць. Гаварыць паабяцаў завяршыць работы хутка. Прыходзілі і нахонт водаправаду — на вуліцы Маладзёжнай у Ігрушцы яго няма. Прапыць яго звычайным спосабам перащадкаюць размяшчэння пад зямлёй камунікацыі. Неабходна ўзгадніць гэтае пытанне з сувязістамі і газавікамі, атрымаць дазвол на правядзенне работ і пракапаць траншую ўручную.

Паводле слоў Валерыя Аркадзевіча, не так даўно шмат зваротаў датычылася плоскіх мяккіх дахаў шматкватэрных дамоў у вёсцы Каменка Ігрушка сельсавета. Дахі падобнай праекцыі зусім сямбе не апраўдаюць. Дзе магчыма, іх замяняюць на двухскатныя. Інакш латаць іх давяджацца кожны год.

Скардзіліся жыхары Ігрушкі і на адсутнасць дарог — у сувязі з падвядзеннем камунікацый іх перапылі. Аднак гэта часовае з'ява, якую абавязкова ўсталяваюць пры здачы аграгарадка.

Праблемы Ігрушкі — водаправод, дарогі, газіфікацыя — тыповыя для сельсаветаў раёна. «Але такога, каб пытанне ўвогуле заставаўся невырашаным, не бывае, — адзначыў начальнік аддзела ЖКГ райвыканкама. — Усё залежыць ад часу і фінансаў. Я працую дэпутатам першае скліканне і лічу самым важным у нашай справе не падмануць чаканні выбаршчыкаў. Нельга абяцаць чалавеку вырашыць яго пытанне, калі ты не ўпэўнены, што ў цябе атрымаецца».

Інга МІНДАЛЁВА.

Крупскі раён.

НА ЗДЫМКУ: дэпутат Крупскага раённага Савета дэпутатаў, начальнік аддзела жыллёва-камунальнай гаспадаркі райвыканкама Валерый БЯЛАЎСКІ на выездзе.

Фота Івана УРАЎСЬКАГА

ИНВЕСТАР ЛІЧЫЦЬ ГРОШЫ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

Час збіраць камяні

Яшчэ адна важная рыса рэфармавання — дакладны эканамічны пралік. Большасць інвестараў грошы лічаць, таму іх укладанні заўсёды апраўданыя, у разліку на будучы «дывідэнд». Так, дарчыні, абдыліся і ў выпадку з цяперашнім філіялам № 7: усе перспектывы гаспадаркі былі дакладна ўзвешаны, пасля чаго прырытэтычныя накірункі дзейнасці лічба за лічбай знайшлі адлюстраванне ў грунтоўным бізнес-плане. Гэты дакумент — аснова дзейнасці, ён дакладна выконваецца. Канешне, пэўныя карэктывы магчымыя, аднак першы чым іх зрабіць, трэба даказаць неабходнасць такога кроку.

За напыўнасці тры гады ААТ «Белтрубаправадбуд» у развіццё свайго сельскагаспадарчага філіяла ўклаў больш чым 7,8 мільярда рублёў. Сума немаленькая, таму прадпрыемству давалося крыху скараціць уласны сацыяльныя праграмы. Аднак такая пазіцыя знайшла падтрымку сярод большасці акцыянераў, якія лічыць, што сельскае гаспадарства неабходна ўсяляк падтрымліваць. Куды ж пайшлі грошы? Перш за ўсё — на аднаўленне вытворчай базы, рамонт пямшаннаў, закупку неабходнай тэхнікі. Дзякуючы інвестыцыям, удалося набыць патрэбныя машыны, у тым ліку фініскі камбейнажыны аграгат.

Аб камянях — асаблівая размова. Яны літаральна «растуць» на тутэйшай глебе, ствараючы цяжкасці земляробам. Як жартуе кіраўнік філіяла № 7 Васіль Казакевіч, «ураджайнасць» камянеў складае ад трох да пяці тон з кожнага гектара. З дапа-

могай фінскага аграгата ўжо удалося ачысціць каля 300 гектараў палеткаў. Калі ўлічваць тое, што раней гэтая работа выконвалася ўручную, то для якасцюцаў зараз значная палёгка атрымліваецца. Цяпер у гаспадарцы ёсць амаль увесь «набор» неабходнай сельскагаспадарчай тэхнікі, акрамя гэтага варучаюць і іншыя філіялы — заўсёды прыходзіць на дапамогу.

Дарчыні, закупка высокапрадукцыйнай тэхнікі — таксама да к -

Зараз уладкавацца ў філіял на працу немагчыма, а вось у перспектыве штат плануецца пашыраць. Мяркуюцца стварыць уласную перапрацоўку малака — цэх па нямецкай тэхналогіі.

ладны эканамічны разлік. Гэта толькі непрадбачлівы гаспадар можа «эканоміць на запалках». Тут усё проста: класная тэхніка дазваляе рэальна змяніць зарплату, што павялічвае прыбыты, што павялічвае зарплату. Аб'ёмы вытворчасці стабільна павышаюцца — як расказваў Аляксандр Хайрудзінаў, за два з паловай гады гаспадарства вывучка ўзрастаў ў 2,6 раза (з 870 млн — да 2,2 млрд рублёў). Паступленні ўжо амаль з'яўляюцца з інвестыцыямі, і ўжо ў бліжэйшай перспектыве ўкладанні ў сельскагаспадарчую вытворчасць рэальна пачнуць прыносіць тыя самыя «дывідэнды». Такім чынам, усё запланаваана паступова пачынае ўва-сабляцца ў жыццё.

— Гэта пераканаўчы адказ скептыкам, якія лічаць сельскую гаспадарку малапрыбытай для

СВЯТЛО І ЦЕНА АГРАТУРЫЗМУ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

Разам з тым заўважым, што першыя і паспяховае прадпрыемствы на ніве агратурызму на Вілейшчыне — мінчане. У райса-веце і райвыканкаме мне адрэу прыгадалі найбольш удалыя прыклады. Сапраўды, ёсць усе падставы ганарыцца базай адпачынку з канюшняй у вёсцы Старынікі, размешчанай за тры кіламетры ад Вілейскага вадасховішча. Мінчане сюды едуць з ахвотай. Тут можна і з густам адпачыць, і на некалькі дзён адчуць сябе ў пэўным сэнсе першапраходцам падчас экзатычнай коннай вандроўкі па Вілейскаму і Мядзельскаму раёнам. Маршруты разлічаны на тэрмін ад трох да дзесяці дзён з начлегам у палатцы ці ў летнім доміку.

Сядзіба ў вёсцы Красніца, якая 1 чэрвеня прыняла першых турыстаў, мае шанцы, як казалі раней, стаць мяжком агратурызму. Тут перавага адпачынку на малых ілічым лоне прыроды дапаўняюцца гарадскімі ўмовамі: душ, гарачая вада, добраўпарадкаваныя туалеты і г.д. Летам прапаноўваецца водныя паходы, зімой — лыжныя прагулкі.

Па вялікаму рахунку для раённых уладаў няважна, што рас-пачынальнікі гэтых дзёўх спраў — мінчане. Галоўнае — у раён прыйшлі інвестыцыі. Мінчане выкупілі кінутыя дамы, уклілі значныя сродкі ў іх рамонт і новае будаўніцтва, чым упрыгожылі вёскі, стварылі новыя працоўныя месцы, папоўнілі раённы бюджэт. Цікаўнасць да пераўтварэння старажытных сажалак у аб'ект агра-турызму працягваюць і такія салідныя фірмы, як аб'яднанне па вытворчасці будаўнічых ма-тэрыялаў «Забудова» з суседняй Маладзечанскага раёна. «Забудова» пры жаданні і ме фінансавых магчымасцяў можа зрабіць тут многае па пераўтварэнню 12-гектарнай рыбнай гаспадаркі ў рэнтабельную агра-турыстычную «цукерку». «За-

будова» ўжо распрацавала прак-рэканструкцыі сажалак, якія ўключаюць у сябе сістэму ачышчкі вадаёмаў, іх падпіткі свежай ва-дой, меры па захаванню дзёўх малых рачулак. Сучасны сур'ёзны падыход.

Паўсюдна ў свеце, у тым ліку ў нашай краіне, агратурызм разглядаецца як моцны сродак развіцця тэрыторыі, шанец для адкрыцця свайго дробнага біз-несу для мясцовых жыхароў. Аднак рухацца ў гэтым накірунку яны пакуль не спыняюцца. Чаму? Прычы-ны інертнасці мясцовага на-сельніцтва старшыня Аль-ковіцкага сель-скага Савета Юрый Сухой бачыць у адсут-насці патрэбнай колькасці гро-шай на адкрыццё справы ў па-тэнцыяльных гаспадароў туры-стычных сядзіб. Таксама не ха-пае ініцыятыўнасці і прадпры-малнасці высковай моладзі і людзям сярэдняга ўзросту. Яны па традыцыі доўга прыгледва-юцца, узважваюць плюсы і мі-нусы.

Са свайго боку, намеснік старшыні райвыканкама Мікалай Кароткі заўважае, што сёння з'я-віліся дадатковыя магчымасці ў раёне для ўдзелу насельніцтва ў развіцці агратурызму. З гэтай нагоды старшыня сельскага Са-ветаў накрываны расстумачаль-ныя пісьмы з парадай аказваць максімальную падтрымку ўсім жадаючым паспрабаваць сябе ў турыстычнай справе. З аддзя-леннем Белаграпрамбанка ёсць дамоўленасць на прадастаўлен-не так званых мікракрэдытаў высковай моладзі, на перааб-сталяванне хаты для прыёму ту-рыстаў. «І ведаецца, ўжо ад мя-сцовых жыхароў сталі паступаць цікавыя прапановы», — гаворыць Мікалай Ціпаханавіч.

На думку старшыні Асіповіч-скага сельскага Савета Мікалая

Гля, адным з цяжкапе-раадольных бар'ераў у развіцці агратурызму на яго тэрыторыі з'яў-ляюцца дрэнныя даро-гі. Так, асфальтаванне дарогі Асіповічы—Асі-пінка працягласцю 16 км ужо 20 гадоў за-кладваецца ў план, ад-нак потым кожны раз выкрэсліваецца. Сёле-

Па вялікаму рахунку для раённых уладаў няважна, хто распачынальнік гэтых спраў. Галоўнае — у раён прыйшлі інвестыцыі.

— не выключэнне. Вось і атрымліваецца, што мяс-ціны тут на зайдзрасце прыго-жыя: дубовыя гаі, заліўныя лу-гі, рэчка Вілія, а даецца туды на сучасным легкавым аўтама-білі рызыкне толькі аматар эк-стрэму.

Разам з дэпутатам Пала-ты прадстаўнікоў Нацыя-нальнага сходу, намесні-ка старшыні камісіі па аграр-ных пытаннях Віктарам Анікеен-кам мы працягваем тэму ўплы-ву дрэнных дарог на перспек-тывы развіцця агратурызму ў мінскім рэгіёне. Як заўзятая ры-бак і палюўнік Віктар Пятровіч выдатна ведае прыродны па-тэнцыял Вілейскага раёна, інта-рэсы жыхароў якога зараз прадстаўляе ў парламенце. На яго думку, варты ў комплексе вырашаць праблематыку ста-наўлення высковай турыстычнай галіны.

Анікеенка ўзгадвае як нядаў-на яму і яшчэ некалькім кале-гам-дэпутатам давалося пры-маць парламентарныя міжна-роднай арганізацыі Цэнтральна-Еўрапейскай Ініцыятывы (ЦЕІ). Пасля завяршэння перамоў і

рабочай праграмы вырашылі паказаць гасціям жамчужны беларускй прыроды — Блакітныя азёры ў Мядзельскім раёне. Дакладней, правесці іх па сла-вутай экалагічнай чатырохкіла-метровай сцежцы ўздоўж зна-камітых азёраў. Гэтыя мясціны яшчэ называюць беларускай Швейцарыяй, і ў нашай краіне няма так званых азёраў, ад-нак потым кожны раз выкрэсліваецца. Сёле-

— не выключэнне. Вось і атрымліваецца, што мяс-ціны тут на зайдзрасце прыго-жыя: дубовыя гаі, заліўныя лу-гі, рэчка Вілія, а даецца туды на сучасным легкавым аўтама-білі рызыкне толькі аматар эк-стрэму.

Разам з дэпутатам Пала-ты прадстаўнікоў Нацыя-нальнага сходу, намесні-ка старшыні камісіі па аграр-ных пытаннях Віктарам Анікеен-кам мы працягваем тэму ўплы-ву дрэнных дарог на перспек-тывы развіцця агратурызму ў мінскім рэгіёне. Як заўзятая ры-бак і палюўнік Віктар Пятровіч выдатна ведае прыродны па-тэнцыял Вілейскага раёна, інта-рэсы жыхароў якога зараз прадстаўляе ў парламенце. На яго думку, варты ў комплексе вырашаць праблематыку ста-наўлення высковай турыстычнай галіны.

Анікеенка ўзгадвае як нядаў-на яму і яшчэ некалькім кале-гам-дэпутатам давалося пры-маць парламентарныя міжна-роднай арганізацыі Цэнтральна-Еўрапейскай Ініцыятывы (ЦЕІ). Пасля завяршэння перамоў і

лення да патрэб турыстычнай галіны. Бо такія і іншыя дробныя нярэдка адштудыююцца туры-стаў, у першую чаргу ініцыямаў, ад выбару адпачынку на карысць Беларусі, — расказвае Віктар Пятровіч.

Пра праблемы недасканалай іфраструктуры і сла-ба развітай сферы паслуг агратурызму мне пастаянна на-гадвалі мае размоўцы — старшы-ні сельскіх Саветаў. Паводле на-зіранняў, многія іх прывільнікі ад-пачынку ў вёсцы выказваюць жа-данне наведаць суседні Нарчан-скі край, асабліва Блакітныя азё-ры. Да іх ад Вілейскага раёна ру-кой падаць — некалькі дзесяткаў кіламетраў. Для сучаснага ма-більнага турыста гэта не адлег-ласць. Але пасля шматгадзіннай прагулкі стомлены турыст вярта-ецца да аўтобуса ці машыны на аўтамабільную пляцоўку. Яму, асабліва ў спякотны дзень, хоца-цца халоднага піва ці мінералкі. Ды і, нарэшце, наведаць туалет. Ад-нак ніц дзевозіцца тое, што пры-вёз з сабой, а туалет тут існуе па прычыну: «дзятчынкі налева, хлопчыкі — направа». Дарчыні та-кая карціна назіраецца і на іншых азёрах вакол Нарчы. Між тым, гэ-та элементарны першаарговыя пытанні, пра якія і гаварыць няём-ка. За мяжой, у краінах з высокім турыстычным рыўнігам яны выра-шаюцца, у першую чаргу.

Лянід ЛАХМАНЕНКА.
Вілейскі раён.

ЧАСТКА ЛІПЕНСЬКІХ ПЕНСІЙ — У ЧЭРВЕНІ

У сувязі са святам 3 ліпеня і пераносам рабочага дня з 2 ліпеня, выплата пенсій, якая прыпадае на гэтыя даты, павінна адбыцца напярэддні — аб гэтым паведа-міць начальнік аддзела арга-нізацыі пенсійнага забеспя-чэння Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Вале-рыі Кавалькоў.

У прыватнасці, адзначыў Вале-рыі Кавалькоў, праблем са сродкамі на пачатак «дзятрмі-новы» выплат ліпненскіх пен-сій быць не павінна — як чака-ецца, фінансаванне гэтых вы-плат распрацэна ўжо бліжэй-шымі днямі.

Сяргей ГРЫБ.

ЗАСНАВАЛЬНІКІ:

САВЕТ РЭСПУБЛІКІ НАЦЫЯНАЛЬНАГА СХОДУ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ,

ПАЛАТА ПРАДСТАЎНІКОЎ НАЦЫЯНАЛЬНАГА СХОДУ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ,

УСТАНОВА «РЭДАКЦЫЯ ГАЗЕТЫ «ЗВЯЗДА»

ГРАМАДСКІ САВЕТ:

МАЛАФЕЕЎ А. А., старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па рэгіянальнай палітыцы і мясцоваму самакіраванню;

САСОНКА М. П., старшыня Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па дзяржаўнаму будаўніцтву, мясцоваму самакіраванню і рэгіянальнаму;

СЯЛІЦКІ В. С., старшыня Гомельскага абласнага Савета дэпутатаў;

СІВАКОЎ В. А., старшыня Аршанскага гарадскога Савета дэпутатаў;

ЯРКОВІЧ В. І., старшыня Круглянска сельскага Савета Магілёўскай вобласці.

АДКАЗНАЯ ЗА ВЫПУСК: Наталля КАРПЕНКА.

Кантактны тэлефон 292-21-03.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.
Пастаўскі раён.

МЯСЦОВЫ ЧАС

ПЕРШАЙ СПРАВАЙ — ДЭМАГРАФІЯ

Ад Клецка да Морацкага сельсавета ехаць з паўгадзіны — гэта ўкраіна раёна. Ду-малася, што Морац — звычай-ная палеская вёска, а калі прыхалі, быў прыемна ўража-ны. Морац сёння можна пры-няць за райцэнтр, бо ўсё тут пабудавана з размаха (хоць у аграгарадку пражывае ўся-го паўтары тысячы чалавек).

Марчананцы, які і ўсе палешу-і, умеюць выкываць. СВК «Морац» праходзіць этап станаўлення — імкнецца явэрнуць старанцыя эканамічных пазіцыі. І пакуль што за адну зарплату, атрыманую ў каа-ператыве, выжыць цяжкавата. Але людзі маюць цяліліці, вырошчав-аюць раннюю бульбу, трымаюць свінаматак... А яшчэ тут самыя вя-лікія ў раёне прэсыдзібныя ўчас-кі — 70 сотак.

— Галоўнае, што наш чалавек навучыўся ўсё ўзважваць і падліч-ваць, — кажа старшыня сельска-га Савета Марыя Майсак. — Пры-

кінучь напачатку, якія чакаюцца за-траты і прыбытак, а толькі затым бяруцца за справу.

Раней многія мучыліны выяз-джалі адсюль на заробкі, але сітуа-цыя апошнім часам крыху палеп-шылася, людзі ўсё часцей шука-юць работу дома. Як і ў іншых ре-гіёнах Палесся, дабра прыбытак жыхары Морацы маюць з грыбоў і ягад. Адзін камерсант заключыў дагавор з сельсаветам на збор да-роў лесу ўжо пад будучы ўраджай і нават даў мільён рублёў авансу. Збіраць тыя ж чарніцы ці журавіны ў лес выязджаць сем'ямі і шчыру-юць ад цямна да цямна.

Але найбольш у Морацы ўраў-і Дом рамёстваў, бо такога і ў ін-шых райцэнтрах няма. Да гэтага Дома непасрэдна прыклама даў і Марыя Мікалаеўна. Галоўны і До-ме Анатолю Крыцкі, а сам кале-ктыву складаецца з дзесяці чалавек. Тут працуюць гурты для дзяцей, але і майстры робяць вырабы з са-ломкі і лазы, ляпяць з гліны роз-

ныя дэкаратыўныя рэчы, займаю-цца разьбю, жывалісам і вышыва-юць, найперш, абразы. Вырабы прадаюцца, і мэрзля з лазы, утпў-нены, магла б прыцягнуць да сябе ўвагу пакупнікоў, калі б была вы-стаўлена ў нейкім сталінным мага-зіне ці салоне. За шыкоўнае пле-ценнае крэсла прасціць тысяч дзеся-це, а за столік — сто тысяч дзеся-ці.

Створаная яшчэ за сваецкім ча-сам інфраструктура функцыюе і сёння. Дзіцячы садок, вялікая шко-ла, клуб і амбулаторыя. Дарчыні, калі ў апошнюю зазірнулі, то нівод-нага пацыента там не ўбачылі — няма калі хварэць. Хапае ў агра-гарадку і спецыялістаў. Некалі Ма-рыя Майсак са сваім класам Па-йшча вучыцца ў сельскасакадэміі і ўсе вярнуліся назад.

— Усё было б добра, калі б ка-льтастрафія не змянялася кале-касць насельніцтва, — уздыхае старшыня Савета.

Мясцовая школа разлічана на 420 месцаў, а сёння тут вучыцца

ўсяго 200 дзяцей. За мінулы год вучняў паменшала на цэлы клас, ды і педагогаў засталася каля са-рака чалавек — штат зменшыўся на адну трэць.

Гэта праблема не толькі Мора-ці ці Клецкага раёна, а агульная. Нехта з суразмоўцаў выказаў дум-ку, што яшчэ не ўсё страчана. Маў-ляць, у горадзе жыллё дарагое, за-чыньце, неўзабаве гараджане пада-дуцца ў вёску. Думам, што асаб-ліва на горад тут спадзявацца не трэба. Штосьці вяртацца ў вёску гараджане не спяшаюцца, калі нехта і перавяджае, то стараецца ўладкавацца побач з горадам.

Але Морац яшчэ можа спадзя-вацца на лепшыя часы. Улічваю-чы, што тут толькі 30 працэнтаў пенсіянераў, вырашыць дэмагр-афію праблему можна і на мяс-цовым узроўні — сваімі сіламі. Га-лоўнае, каб «сіцы» гэтыя былі за-цікаўлены ў вёсцы застацца.

Сымон СВІСТУНОВІЧ,
Клецкі раён.

Крыжына здароўя

Выпуск

№ 14 (27)

Прамянёвыя метады — гарантыя дакладнага дыягназу

Развіццё ў апошнія два дзесяцігоддзі прамянёвай дыягностыкі (дыягнастычнай радыялогіі) адкрыла перад клінічнай медыцынай прынцыпова новыя магчымасці. У вядучых клініках у надыкчыных сітуацыях, калі прамаруджанне можа прывесці да трагічных наступстваў, тэрмін пастаноўкі дыягназу не перавышае 40—60 хвілін з моманту паступлення пацыента ў стацыянар. Разам з тым усё радзей стацыянар выкарыстоўваецца для правядзення дыягнастычных мерапрыемстваў — усё неабходна папярэднія даследаванні, і ў першую чаргу прамянёвыя, выканваюцца лішчэ на дапаможным этапе.

— Радыялягійныя працэдур па частае сваёй прымянення займаюць сёння другое месца, саступаючы толькі аб'яважовым лабараторным даследаванням, — расказвае **галоўны радыёлаг Міністэрства аховы здароўя Рэспублікі Беларусь Георгій Чыжа**. — Як сведчыць зводная статыстыка буйных сувесных медыцынскіх цэнтраў, што дзякуючы прамянёвым метадам колькасць памылковых дыягнастаў пры першасных зваротах пацыентаў не перавышае сёння 4-х працэнтаў. Найбольш характэрны тондэжны сучаснага апаратабудавання для прамянёвай дыягностыкі з'яўляецца пераход да лічбавых выяў і камп'ютарызаваных сродкаў медыцынскай візуалізацыі, пры гэтым забяспечваецца бездаркорная якасць выяў, беспячэнасць для пацыентаў і медыцынскага персанала, надзейнасць у рабоце, мінімальнае патрабаванне да тэхнічнага абслугоўвання і блягчым рамонам. Лічбавы тэхналогі дазваляюць ствараць электронныя архівы выяў, якія можна затым перадаваць па электронных сетках на вялікія адлегласці для правядзення завочных кансультацый (маецца на ўвазе тэлерадыялогія). Гэта адзін

з самых перспектывіных накірункаў, якім будзе развівацца ў бліжэйшыя гады прамянёвая дыягностыка.

На думку Георгія Чыжа, нашай краіне патрабуецца інтэнсіўнае ўкараненне і шырокае выкарыстанне альтэрнатыўных метадаў дыягностыкі, у якіх не прымяняюцца крыніцы іанізуючага выпраменьвання. Адна з самых новых дыягнастычных тэхналогій у медыцыне — магнітна-рэзанансная тамаграфія. Гэты метад дазваляе на ранніх стадыях выяўляць цяжкія захворванні, якія немагчыма выявіць у пацыента традыцыйнымі метадамі даследавання. Акрамя высокай інфарматыўнасці метад з'яўляецца бяспаскодным і падыходзіць для абследавання пацыентаў абсалютна ўсіх узростаў.

Істотны ўклад у медыцынскую дыягностыку ўносяць і ультрагуку. Ва ультрагукавых сканерах укараняюцца метады трохмерных выяў. Распрацоўваюцца новыя мадэлі пераносных ультрагукавых сканераў, дзякуючы якім забяспечваецца апэратыўная дыягностыка ў хуткай медыцынскай дапамоце, медыцыне катастроф і дапамогі ў хатніх умовах.

У ядзернай медыцыне назіраецца рэзкі прагрэс у галіне вытворчасці двухфазонных эмійсійных або пазітрона-электронна-асяблівачы захворваецца інасеблівства. Ад урачой, якія працуюць у службе прамянёвай дыягностыкі, патрабуецца наяўнасць глыбокіх ведаў практычна па ўсіх раздзелах медыцыны, фізікі выпраменьванняў, радыяблогіі, электронікі, выпічальнай тэхнікі і інфарматыкі. Эфектывае абнаўленне матэрыяльна-тэхнічнай базы службы дазволіць перабудаваць сістэму медыцынскай дыягностыкі, павысіць своечасовасць і даступнасць кваліфікаванай медыцынскай дапамогі і зменшыць калектывную дозу апраменьвання насельніцтва.

Георгія Чыжа, стварэнне ПЭТ-цэнтра магло б зберагчы дзяржаўныя сродкі і пазбавіць неабходнасці накіроўваць пацыентаў на лячэнне за межы Беларусі.

Увогуле за перыяд з 2001 па 2006 год за кошт сродкаў рэспубліканскага і мясцовага бюджэтаў былі закуплены і ўстаноўлены ў лячэбна-прафілактычных установах Міністэрства аховы здароўя 687 апаратаў для службы прамянёвай дыягностыкі, з іх 17 рэнтгенаўскіх камп'ютарных тамаграфіаў, 12 магнітна-рэзанансных тамаграфіаў, 7 ангіяграфічных комплексаў, 9 гама-камер, 452 рэнтгендыягнастычныя апараты і 190 ультрагукавых апаратаў.

— Узровень матэрыяльна-дыягнастычнага аснашчэння нашай службы не ў поўнай ступені адпавядае патрабам практычнай медыцыны, — падкрэсліў Георгій Чыжа. — Асноўным накірункам інвестыцый у радыялогію павінна стаць замена абсталявання, у першую чаргу ў рэспубліканскіх цэнтрах, у буйных абласных і гарадскіх клінічных бальніцах, дзе створаны ўмовы для яго эфектывага выкарыстання. Пры планаванні перааснашчэння аддзяленняў прамянёвай дыягностыкі канкрэтнай медыцынскай установы трэба звяртаць увагу на колькасць насельніцтва, памеры лячэбнай установы, лакальныя асаблівасці захворваецца інасеблівства. Ад урачой, якія працуюць у службе прамянёвай дыягностыкі, патрабуецца наяўнасць глыбокіх ведаў практычна па ўсіх раздзелах медыцыны, фізікі выпраменьванняў, радыяблогіі, электронікі, выпічальнай тэхнікі і інфарматыкі.

Эфектывае абнаўленне матэрыяльна-тэхнічнай базы службы дазволіць перабудаваць сістэму медыцынскай дыягностыкі, павысіць своечасовасць і даступнасць кваліфікаванай медыцынскай дапамогі і зменшыць калектывную дозу апраменьвання насельніцтва.

Надзяя **НИКАЛАЕВА**.

ЦЕПЛАВЫЯ ХВАЛІ — ЗАБОЙЦЫ

Камісія па кліматалогіі Сусветнай мэтэаралагічнай арганізацыі і Сусветная арганізацыя па ахове здароўя выступілі за стварэнне сістэм па папярэдзванню аб наступленні небяспечных для здароўя чалавека дзён высокіх тэмператур.

Завяршаецца падрыхтоўка адпаведнага кіраўніцтва па разгортванню сістэм ранняга паведамлення аб надыходзе так званых цеплавых хваляў. Людскія страты ад іх уздзеяння супастаўныя са зводкамі аб кровапралітных баявых дзеяннях і канфліктах. Толькі ў Еўропе летам 2003 года атакі цеплавых хваляў сталі прычынай смерці дзiesiąткі тысяч чалавек. Усе сёлета небывалае вясновае спякота, якая пачалася напрыканцы красавіка і захавала ўвесь май, прынесла чалавечыя ахвяры. Сотні людзей, перажываючы дзень, былі шпіталізаваныя з захворваннямі, выкліканымі высокімі тэмпературамі.

Як паказваюць даследаванні, менавіта малая і старая больш за ўсё пакутуюць ад небывалай спякоты. У зоне рызыкі таксама хворыя і тыя, хто працуе на звыклых павярты, на думку спецыялістаў, значна знізіць эфект удару «цеплавых хваляў» дапамогуць спецыялізаваныя сістэмы папярэдзвання аб надыходзе экстрэмальна высокіх тэмператур. Да нядульнага часу яны далёка не ўсімі ўспрымаюцца як прыродныя катастрофы нахалтал цнана, навадненню, трагічных цяжкоў, тарнада і г. д. Бо цеплавая хваля не звязаная з разбуральным разгалум стаян, які налягае зняшчэ і знішчае ўсё навокал за лічаныя хвіліны. Адыоль, лінчч генеральны сакратар Сусветнай мэтэаралагічнай арганізацыі Мішэль Жаро, і недастаткова ўвага да сілы высокіх тэмператур. Паводле яго слоў, сёння цеплавая хваля з'яўляецца адной з самых небяспечных прыродных катастроф. Як адзначаюць эксперты ААН у дакладзе аб кліматычных зменах, на працягу апошніх 50 гадоў частата дзён і начэй з высокай тэмпературай, а таксама цеплавых хваляў, павялічылася. І гэты працэс, згодна з прагнозам, будзе нарастаць, што абавязкова адаб'еца на стане здароўя мільянаў людзей.

У сваю чаргу распрацоўшчыкі сістэм папярэдзвання закляючыць усё зацікаўленыя краіны і арганізацыі аб'яднаць намаганні па процідзеянню нярэдка смяротнаму ўздзеянню спякоты.

Леанід **ЛАХМАНЕНКА**.

Псіхатэрапія

БАЛІЦЬ ЦЕЛА — ЛЕЧЫМ ДУШУ

Многія захворванні, напрыклад, вегетасасудзістая ці нейрацквалітарная дыстанія адносна да ліку псіхасаматых чынны. Гэта хваробы душы («псіха») і цела («сому»). Адносяцца да іх і саматаформныя расстройства, якія супрацоўваюцца сёння прыкладна ў 30—40 працэнтаў пацыентаў паліклінік.

Саматаформныя парушэнні — гэта псіхгенныя функцыянальныя парушэнні розных органаў, пры якіх... не назіраецца ніякіх парушэнняў гэтых самых органаў. Скажам, тахікардыя пры кардыянеўрозе можа дастаўляць неверагодную пакуты і выклікаць пачыны страх, калі сэрца, здаецца, вось-вось выскачыць з грудзей, хоць важкіх змяненняў у рабоце сэрца не адбываецца.

— Верагодна, многім даводзілася чуць, быць сведкам ці самаму трапіць у такую сітуацыю, калі скаргі на дрэннае самаадчуванне ёсць — той жа боль, калі належаць лекавыя препараты ўжываюцца, а лячэчы не становіцца, — расказвае **урач-псіхатэра-**

Сталічная акцыя

ЗРАБІЛІ ПАКУПКІ — ПАМЕРАЙЦЕ ЦІСК

28 і 29 чэрвеня жыхары сталіцы змогуць памераць артэрыяльны ціск на працягу рабочага дня ў шматлікіх аб'ектах агульнага карыстання — аптэках (№ 3, 6, 25, 34, 40, 47, 62, 79 і іншых), універмагах і магазінах («ЦУМ Мінск», «На Нямізе», «Вільно», «Кірмаш», «Рублёўскі», «На Уманскай», «Тавары для жанчын» і іншых), гандлёвых цэнтрах («Дзімітрыў кірмаш», «Радзівілаўскі», «Суседзі», «Карона», «Паркінг» і іншых), гіпермаркетах («Максімум», «Гіпа-маркет», «Biggs» і іншых), і нават у трамвайным дэпо, ЖЭС-64, будынку адміністрацыі Фрунзенскага раёна. У Мінску абдудзэца акцыя «Тваё сэрца б'ецца не толькі для цябе».

Летаўня практыка правядзення падобнай акцыі паказала, што нашы людзі ахвотней пагаджаюцца мераць артэрыяльны ціск паміж пакупкамі, чым мэта-накіравана наведваць з гэтай мэтай спецыяліткі. Таму ў тых жа буйных цэнтрах гандлю на працягу працоўнага дня будуць дзейнічаць адразу некалькі пунк-

таў вымярэння. Кожны, у каго спецыялісты выявляць павышаныя значэнні артэрыяльнага ціску, атрымае не толькі карысныя памяткі, але і накірункі ў лячэбныя ўстановы або цэнтры прафілактыкі сардэчна-сасудзістых захворванняў. У крытычных выпадках будзе аказана неадкладная медыцынская дапамога.

Інфарм-укол

ДЛЯ ТЫХ, ХТО ПОЗНА ВЯЧЭРАЕ

Калі вы — сава і любіце вяртацца пасля васьмі вечара, самы час змяніць звычку.

Паводле шматгадовых назіранняў японскіх вучоных, усе, хто вяртае напярэдадні сну, часцей перажываюць непрыемныя адчуванні ў страўніку. Акрамя таго, поўны страўнік з'яўляецца найбольш распаўсюджанай прычынай бяссонніцы. Аднак калі вам пастаянна даводзіцца затрымлівацца на рабоце і пры ўсім жаданні вы проста не паспяваеце вяртацца ў належны час, то варта змяніць традыцыйныя стравы лёгкімі закускамі або ежай, карыснай для здаровага сну. Так, дыеталагі рэкамендуюць знізіць звыклія порцыі і пазбягаць усёго тлустага, вострага і кіслага. А калі да таго ж ёсць схільнасць да пякаты, то перад ежай варта прыняць адзін з прэпаратыў, прапісаных урачом.

● Змяніце чай любым травяным зборам для заспакоення, эклер — на тварожную запяканку, спагелі з сырам на спагелі з кропелі аліўкавага алею, белы і чорны хлеб пакіньце на раніцу.

ДОБРЫ ЗРОК ПАСЛЯ 70

Опачніце ўжываць больш шпінату, багатага на бэта-карцін, цытрэсавыя — крыніцы вітаміну С, арэхуў — гэта вітаміны Е, адварнай ялавічыны (у 100 г — 7 мг цынку) і да 70 гадоў рызыка страціць зрок зменшыцца на 35 працэнтаў.

Справа ў тым, што вітаміны-антыаксіданты дапамагаюць арганізму змагацца з узроставаым пагаршэннем зроку. 114 мг вітаміну С, 13 мг вітаміну Е, 3,6 мг бэта-карціну і 9,6 мг цынку ў дзень, і арганізм пачне спраўляцца з макуллярнай дэгенерацыяй (разбурэннем сятчатка) — галоўнай прычынай узроставага пагаршэння зроку.

Любы неспрыяльны фактар навакольнага асяроддзя — павышаная тэмпература паветра, вільготнасць, высокі або нізкі ціск, — дадатковыя нагрукі на арганізм.

Сачыце за сваім самаадчуваннем, зусёды трымайце пад рукой бутэльку пітной вады і вучыцеся расслабляцца.

Сачыце за сваім самаадчуваннем, зусёды трымайце пад рукой бутэльку пітной вады і вучыцеся расслабляцца.

Сачыце за сваім самаадчуваннем, зусёды трымайце пад рукой бутэльку пітной вады і вучыцеся расслабляцца.

Сачыце за сваім самаадчуваннем, зусёды трымайце пад рукой бутэльку пітной вады і вучыцеся расслабляцца.

Сяргей **КУРКАЧ**.

Сяргей **КУРКАЧ**.

Паводле слоў начальніка аддзела спецыялізаванай медыцынскай дапамогі Камітэта па ахове здароўя Мінгарвыканкома Алены Рудковай, артэрыяльнае гіпертэнзія — адзін з асноўных фактараў рызыкі развіцця інфаркту міякарда або інсульту, а яны ў апошнія гады спрыяюць актыўнаму росту смяротнасці насельніцтва ў працэдольным узросце. «Даказана, што на смяротнасць ад сардэчна-сасудзістых хвароб эфектыва паўплываюць могуць перш-наперш прафілактычныя мерапрыемствы, да якіх адносяцца рэгулярнае вымярэнне артэрыяльнага ціску, — адзначае Алена Юр'юна. — Артэрыяльнае гіпертэнзія — гэта хронічная хворванне, якое патрабуе што-

дзённага вытрымлівання рэжыму харчавання, ужывання належнага медыкаменту і яшчэ многіх іншых мерапрыемстваў, пра якія павінны паведамляць хвораму ўрачу. Варта памятаць, што працяглае ўздзеянне, так бы мовіць, не крытычна павышанага ціску больш згубнае, чым аднаразова моцны яго «скачок».

Дарчэ, не так даўно падчас аднаго даследавання замежныя вучоныя выявілі, што сярод тых, хто знаходзіцца ва ўзросце «за 100», значна больш жыхароў, чым сярод тых, каму «за 80». Бывуцьчэ не сітуацыі праясналі і той факт, што равеснікы стагоддзя аб'ядноўвае ўсяго... дзве рэчы. Адна з якіх — адсутнасць высокага ціску. **Святлана БАРЫСЕНКА**.

Навучэнцы 11-х класаў мінскага ліцэя № 2 выпраўляюцца ў пешы паход уздоўж Вілі.

ПІВА: «ЗА» І «СУПРАЦЬ»

Гэта цяпер — адзін з самых папулярных напіткаў, яго п'юць «усе і ўсюды» — мужчыны і жанчыны, юнакі і дзяўчаты. З кубкаў, шклянках, бутэлек, каб адчуць, як адступае напружанне, як вяртаецца спакой.

Піва і насамрэч у 20-я гады мінулага стагоддзя рэкамендавалі як сядатыўны сродак. Але...

У Гродзенскай вобласці ў першым квартале гэтага года ў параўнанні з мінулым рэалізацыя піва павялічылася больш чым на адну трэць. На думку ўрачоў, праз некаторы час можна чакаць успышкі піўнага алкагалізму, бо з цягам часу піва становіцца неабходным элементам адпачынку, супакоення, нарастаюць дозы, з'яўляюцца алкагольныя экцэсы, узнікаюць прывалы ў памяці. Першая за дзень выпіўка пераношана на ранні вечар, на позні дзень, на абед і, нарэшце, на раніцу. Піва трывала ўваходзіць у звычку, у біяхімію арганізма чалавека. Піўны алкагалізм развіваецца больш незаўважна, каварна, чым гарэлчань. Чым піўноў алкагалізацыі цяжэй, тым пры гарэлачнай, паражаюцца клеткі галаўнога мозгу, таму хутчэй пару-

шаецца інтэлект, выяўляюцца цяжкія псіхопатападобныя змяненні.

На жаль, цяпер у грамадскай думцы (асабліва ў маладзёжным асяроддзі) — піва амаль не алкаголь. Патрэбнасць выпіць яго не выклікае такой трывогі, як патрэбнасць у гарэлцы. Змагацца з цягай да піва складаней, чым з цягай да гарэлкі. У выніку піўны алкагалізм гэта цяжкі, складаны ў лячэнні варыянт алкагалізму.

Заканамернае тады пытанне: у якой колькасці можна піць піва, каб не бяцца перспектывы стаць кліентам нарколага? Адказ — не піць наогул. Медыкі, разумеючы нерэальнасць гэтай працы, падлічылі адносна небяспечныя дозы. Лічыцца, што 0,33 літра піва ў дзень для сярэднястатыстычнага дарослага чалавека (а дарослы — гэта старэйшы за 21 год) шкоды не прынесу. Аднак гэтыя параметры адносна — камусьці нават такой дозы хопіць, каб спіцца за паўгода, а хтосьці і літр у дзень праглыне без асаблівых наступстваў. Так што дакладных колькасных крытэрыяў бяспечнага ўжывання піва пакуль няма.

Несумненна, найбольш пад-

вержанай часткай насельніцтва да згубнага ўдзянення з'яўляецца наша моладзь. З вопыту скажу, што большасць непаўналетніх, затрыманых у грамадскіх месцах у п'яным выглядзе, як правіла, ужывалі менавіта піва. А каму прыемна бачыць горы «піўнога» смецця, якое пакаідуць пасля сябе яго аматары? На жаль, існуючыя заканадаўствам піва не аднесена да алкагольных напіткаў, таму забароны на яго ўжыванне ў грамадскіх месцах у Беларусі няма. Не змянілася сітуацыя і з прыняццем новага адміністрацыйнага кодэкса. Разам з тым, у многіх краінах Еўропы такая практыка існуе і прыносіць свае вынікі.

...Таму атрымліваецца радасць ад жыцця, у тым ліку і ад піва, але не трапіць у пастку. Як толькі адчуеце, што гэты бурштывавы напітак заняў у вашым жыцці галоўнае месца, што жыццё без яго вам ўжо не любя — не працягвайце эксперыменты над сабой і людзьмі, што вас акружаюць. Будзьце асцярожныя!

Юрый ЧАБАНАЎ, начальнік упраўлення правапарядку УУС Гродзенскага аблвыканкома.

Конкурс прыпевак

3-за праклятае «сівухі» ў радзільных недарод

Газета, напэўна, перад усім мае туго перавагу, што здольная аб'яднаць, зрабіць амаль роднымі людзей зусім незнаёмых, але блізкіх па духу. «Звяздаўскія» прыпевачнікі пішуць у рэдакцыю і нібы перамаўляюцца адзін з адным. Так і ўяўляю, як выходзіць пад гукі звонкага гармоніка Мікола Камароў, а яго падхоплівае Лідзя Фарботка, яе — Алена Пажага, потым да іх далучаецца Гляфіра Малевіч...

Мне здаецца, я ўсіх павіна пазнаць, бо ўсе сімпатычныя, вясёлыя, творчыя. І ў кожнага сваё гісторыя, сваё жыццё, вартае асобнага газетнага артыкула, а мо, нават і кнігі. Вось што піша сённяшняга аўтарка Вялічана Гудачкова:

«Добры дзень, дарэгая рэдакцыя! Не так даўно ў «Звяздзе» сталі друкаваць прыпеўкі пра п'янства. Сумная гэта з'ява — гарэлка. Некалькі гадоў таму памёр сусед насупраць. Мужчына сярэдняга амаль Любіў выпіць. Цярозы амаль не быў. На мінулым тыдні хавалі другога суседа, маладога мужчыну. Любіў выпіць. Цераз хату мужчыне сярэдняга ўзросту зрабілі складаную аперацыю, заставілі інвалідам. Любіў выпіць і п'е, нягледзячы на хваробу. Зноў жа на нашай вуліцы ў жанчыных гора: у вёсцы згарэў рэжым з хатай яе брат-пенсіянер. П'яны курый у локку. Гэта ўсё прыклады з жыцця маіх суседзяў. А колькі такога па краіне?»

Таму не атрымалася ў мяне высляць прыпевак...

У што ж, дарэгая нашы аўтары і чытачы, кожнае жыццё, кажуць, такі і песні. Мяркуюць, як піша аўтар прыведзенага ліста, самі.

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.

Мікола ТОНКАВІЧ.

г. Мінск:

Грышка родным абяўраў: — Піць культуру буды я! З сябрукамі ж так набраўся — Лёг у еразь, нібы свіння.

— Ты шмат грошай зарабляеш! — Дык працяну я, як той вол! — Дзе ж так хутка іх дзвэаеш? — Прагіваю, як асёл...

Стонуюць жонкі-маладухі, Што аслаб мужчынскі род: 3-за праклятае «сівухі» У радзільных недарод.

Улікуй цярозыя Янка: — Толькі хворыя не п'юць! Да самаго ж пасля п'янікі Штораз «хуткую» завуць.

Што ж то дзвэца на свеце, Людцы добрыя мае? Плача жонка, плачучы дзці — П'яны бацька-муж п'яе!

Дзе зьніць кілішкі-чаркі, — Там чакай і слёз, і сваркі. Чалавек, калі п'яны, — Траціць розум — ён бурны.

Дзе зьніць кілішкі-чаркі, — Там чакай і слёз, і сваркі. Чалавек, калі п'яны, — Траціць розум — ён бурны.

Кажуць, што для расслаблення П'е гарэлку насяленне. Таея рэлаксыя П'яны нішчыць нацыю.

У непрыгляднай мужычок Поэ, у шчыбетках, На карачках, як бычок, Лбом лічыць ішыкеты.

Бізнэс хадавы, шалёны Спіртнам траўленым, палёным. Як яшчэ будзе крапіць — Зінуць п'яніцы хутчэй?

Вось мужык напіўся і снапок завіўся. Выйшла жонка з качароў Малаціць снапочак свой.

Вялічана **ГУДАЧКОВА,** г. Жыткавічы Гомельскай вобласці:

То не ствеы, а нуда, Навалілася бяда: Без ваіны і без паноў Штосціць коціць мужыкоў.

Той п'ямер, а той льячыць — Не маілі б праці жыць. Як капеіку завяюць, Тут жа хуценька прапіюць.

Хочуць жонкі не адстаць, Раўнапраўе падтрымаць. Так за чаркі спяваля Збараўцаеца сям'я.

Вып'е цешча, вып'е зяць, І дзіцяці — пастыпаць. Вось расце сыноч адзін, Ды і кволенькі зусім.

Не, каб жыць і працаваць, Дай гарэлку паіваць. Стаў прапачыць чалавек, Скараціў сабе ён век.

Ай, не песня, а нуда, Навалілася бяда. Каб гарэлку не пілі, Здаравейшыя б былі!

Святлана БАРЫСЕНКА.

ШКОЛЬНИЦА НАРАДЗІЛА ДАЧУШКУ

Размова пра дзевяцікласніцу адной з сельскіх школ Брагінскага раёна. Маладзенькая мама пры гэтым паспяхова закончыла навучальны год і заявіла, што выйсе замуж за хлопца, старэйшага за яе на ўзросту, які з'яўляецца бацькам іхняга дзіцяці, яна не жадае. Таму што больш не кажае яго.

Між тым мясцовая пракуратура ўгледзела ва ўчынку хлопца прыкметы злчынства (спакушэнне непаўналетняй) і ўзбудзіла крымінальную справу, перадаўшы яе ў суд. Там, улічыўшы ўсе абставіны, прызначылі яму меру пакарання — два гады пазбавлення волі ўмоўна. Дарчэ, ён не супраць ажаніцца і цяпер. І яшчэ. Маці мамы-школьніцы разам таксама знаходзіцца ў дэкртным водпуску, нарадзіўшы шостае дзіця.

Уладзімір **ПЕРНІКАЎ.**

ДЗЕ МІНЧАНAM РАТАВАЦА АД СПЕКІ?

Мінскім гарадскім цэнтрам гігіены і эпідэміялогіі забаронена купанне і заняткі воднымі відамі спорту на вадас

Інфляцыя ў Беларусі ў маі 2007 года склала 0,4 працэнта

Дадатак да Указа Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь 07.02.2006 № 74 (у рэдакцыі Указа Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь 14.06.2007№ 274)

Каэфіцыенты да кадастравага кошту зямельных участкаў

Таблица с заголовками 'Мэтавае прызначэнне зямельных участкаў' и 'Каэфіцыенты'. Содержит 10 строк с различными назначениями участков и соответствующими коэффициентами.

У суд Бабруйскага раёна і горада Бабруйска пастанупіла заява аб прызнанні адсутным без вестак МАТАШЧАНКА Пятра Анатольевіча, 15 кастрычніка 1972 года нараджэння...

КРЫМШ ШТОТЫДНЭВЫ РЭКЛАМНЫ ВЫПУСК № 18 (550)

ПРЫВАТНЫЯ АБВЕСТКІ

- ПРАДАЕЦЦА
■ Прадам ці абмяняю 3-пакаёвую кватэру ў г. Светлагорску Гомельскай вобл. на г. Палацкі ці Смальячы, магчымы варыянты.
■ Добраўпарадкаваны жылы дом і недабудаваны дом зручны для перавозу.

Тэл. (8-01514) 34-547.
■ Дом у г. Клімавічы. Тэл. 8-029-243-21-06.
■ Дом у в. Нарач, г/п, лазня, склеп, калодзеж, сад-агарод, тэлефон, недалёка ад возера Нарач.

КУПІ ЛЕПШАЕ! ТАВАРЫ ПАСЛУГ ЦЭНЫ

Твой дом КАЛІ ЗА СПРАВУ БЯРЭЦЦА «АРЦЕЛЬ»...

Жыллё — гэта своеасаблівае люстэрка нашага жыцця. Гольцы сцены новых кватэр ажываюць са з'яўленнем у бетоннай прасторы чалавека. Ён сам стварае свой непаўторны свет з любімых сувеніраў, расставленых на паліцы, карціны, некалі прывезенай з Прагі...

Тацяна КАЛТАН, студэнтка 3-га курса факультэта журналістыкі Белдзяржуніверсітэта. Фота з архіва А. Арлова.

ТАВАРЫ З ІНДЫІ Чым стаўці? ТАВАРЫ З ІНДЫІ

- У Гомелі ў грамадска-культурныя цэнтры працуе выстава-продаж тавараў рознага прызначэння з Індыі, якая працягнецца да 24 чэрвеня.
■ Газавая пліта (Брэст) новая, памер 60x60 см, 540 000 руб.
■ Два ложка паўтарачныя, дыван, дзіцячы ложка, летняя каліска дзіцячая, тэлевізар, піяніна.

ЗВЯЗДА КУПОН ДЛЯ БЯСПЛАТНАЙ ПРЫВАТНАЙ АБ'ЯВЫ Запоўніце разборліва, выражце і вышліце на адрас рэдакцыі 220013 Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10 А.

Гайда на Радзіму, або Вяселле на байдарках

— У чарговы раз Беларусь вытрымлівае на турыстычным рынку свае лідзіруючыя пазіцыі, — не без гордасці кажа Андрэй, і мы яго бродзіць падзяляем. — Масцовы адпачынак ва ўсіх яго праявах (вясковыя сядзібы, нацыянальныя паркі, санаторыі, турбазы і шмат чаго іншага) працягвае цікавіць нашых суграмадзян.

Крым — мегабрэнд нашай свядомасці
— На папулярнасць гэтага напрамку, на мой погляд, уплывае відавочна, а дакладней, бяззавяваўнае таварнае, — разважае дырэктар турыстычнага партала.

Турэцкі бум
На другім месцы ў сімпатыях беларусаў — Турцыя, якая амываецца ажно чатырма морамі: Чорным, Мармуровым, Эгейскім і Міжземным.

Вакансіі больш, чым беспрацоўных
Упершыню за ўсе часы колькасць вакансій у Беларусі перавысіла колькасць беспрацоўных. Як паведаміла карэспандэнт «Звязды» начальнік аддзела рынку працы Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Алена Русаковіч.

Куплю
■ Стрыяны фотаапараты, аб'ектывы, часопіс «Советское фото» № 4 за 1969 г.
■ Газель-УАЗ бартваў ў добрым стане.
■ Трактар Т-25 на з/ч у любімым стане з дакументамі, разгледжана любуя пранаваны.

Магілёўшычына—Масква: не толькі гандаль, але і сумесняя вытворчасці

У межах дзён Масквы ў Беларусі Магілёўскую вобласць наведвае дэлегацыя Усходняй адміністрацыйнай акругі расійскай сталіцы. На сустрэчы ў Магілёўскім аб'яўканкаме кіраўнік дэлегацыі, намеснік прэфекта Усходняй акругі Юрый Захару на прыкладзе свайго сёбра раскажаў аб развіцці сувязяў Масквы і Беларусі.

Фота Пятра ФАІМІНА

Асноўнае пытанне філасофіі датычыцца суадносінаў духоўнага — матэрыяльнага, свядомасці — існасці, аналагічнае пытанне летняй філасофіі фармулюецца яшчэ працей: «Куды паехаць адпачыць?» Калі дагтуль не вызначыліся з адказам — вам сюды! Тут вы знойдзеце рэйтынг самых папулярных у нашых суайчыннікаў месцаў адпачынку, даведваецца пра іх асаблівасці і перавагі, нюансы афармлення дакументаў і прыбыліны кошт.

Фота Пятра ФАІМІНА

ЛІЧБА 13 — ШЧАСЛІВАЯ ДЛЯ БЕЛАРУСКІХ ГАНДБАЛІСТАЎ

Нацыянальнай зборнай па футболе трэба браць прыклад з беларускіх гандбалістаў, якія паказалі, што такое камандная гульня. Яны сталі першымі на кваліфікацыйным турніры ў студзені ў Брэсце (перамагі славацкай, кіпрыйскай і маладзаван), у першай сустрэчы плей-оф са швейцарцамі зрабілі саўвагі і задалі ў 9 мячоў і прарваліся такі ў фінальную частку Еўра-2008 па суме дзюэк сустрэч. Гэты поспех асабліва прыемны, бо пахаварэц за беларускіх гандбалістаў на топ-турніры аматары ручнога мяча не маглі на працягу 13 гадоў. У пятніцу стануць вядомымі сапернікі нашай зборнай. Напярэдадні жараб'ёўкі ў Осла **гадоўны трэнер зборнай Спартак Мірановіч** адказаў на некалькі пытанняў карэспандэнта «Звязды».

— **Віншую вас і нашу зборную з выходам на чэмпіят Еўропы!** Спартак Пятровіч, мінулыя спробы прабіцця ў фінальную частку топ-турніраў беларусам не удаліся. Чым растлумачыце сьветліны поспех? — Зараз нашы гандбалісты жадаюць выступаць за сваю зборную і робяць усё магчымае для каманды, бо адчуваюць, што яны патрэбны ёй. Штуршок да гэтага стала змяненне сітуацыі ў беларускім гандболе ў станючы бок. Фундамент для гэтага заклаў Указ Прэзідэнта. Вялікую ўвагу развіццю нашага віду спорту ўдзяляе старшыня федэрацыі гандбола Уладзімір Мікалаевіч Каналёў (мэнавіта пасля гутаркі з ім у зборную вярнуўся адзін з лепшых беларускіх гандбалістаў Сяргей Гарбок, які ўжо збіраўся выступаць за расійскую каманду).

— **У матчы са зборнай Швейцарцы ў Брэсце вяршылі падначаленыя зрабілі выдатны задел гульні ў газях у 9 мячоў.** Як вы стрымлівалі ігракоў, каб яны не перагарэлі з-за такой сваёй перавагі, бо адгрыць 9 мячоў вельмі цяжка? — Не пагаджуся. З ці 4 гады таму наша каманда праіграла ў Аўстрыі 9 мячоў, а дома давала розніцу да 11-і. Былі і іншыя выпадкі гісторыі гандбола. Перад матчам у Швейцарцы я кажаў сваім ігракам, што калі яны расслабяцца, стануць самаўпэўненымі, то гаспадары не ўпусціць свой шанец, таму з'явіліся ў зборнай не было.

— **У які момант гульні вы дазволілі сабе падумаць аб пущэцці ў Нарвегію, на чэмпіянаце Еўропы ў студзені наступнага года?** — Паўна, за пяць хвілін да заканчэння матча ў Швейцарцы. Аднак упэўненасьць у поспеху, зра-

Спорт-тайм

СПАДЗЯЁМСЯ НА ЗАМЕЖНЫХ СПЕЦЫЯЛІСТАЎ

На выкананне Федэрацыі хакея Беларусі гадоўны трэнер нацыянальнай зборнай нашай краіны Курт Фрэйзер паведаміў, што да 1 ліпеня прыме рашэнне, ці працягне сваю працу з беларускай камандай. Калі ж ён адмовіцца, кіраўніцтва ФХРБ будзе шукаць іншую кандыдатуру, але не сярэд аічынных спецыялістаў.

— Праца з нашымі хакістамі трэнераў з Паўночнай Амерыкі пакуль сябе апраўдвае, бо трэба абараніцца на тых людзей, хто на дадзены момант ведае больш, а не прыдумваць нешта самому, — перакананы старшыня федэрацыі Уладзімір Навумаў. — Я ўсю ноч думаю, хто з беларускіх спецыялістаў можа ўзначаліць нацыянальную каманду: у Міхаіла Захарова, які ўзяў Континентальны кубак, Эдуарда Занкаўца, Андрэя Гусова хапае заслуг, але, каб быць трэнерам нацыянальнай зборнай, ім трэба яшчэ над сабой папрацаваць.

У БЯЛКЕВІЧА — «ЗОЛАТА» ЧЭМПІЯНАТУ УКРАЇНЫ

Два беларускія легіянеры сталі прызёрамі чэмпіянату Украіны па футболе. Валентын Бялькевіч у складзе кіеўскага «Дынама» заваяваў «золата», а Аляксандр Данаілаў з харкаўскага «Металіста» — «бронзу». Нападчыка днепропетровскага «Дняпра» (фінішаваў у першынстве Украіны чацвёртым) і нацыянальнай зборнай Беларусі Сяргей Карніленка заняў трэцяе месца ў спісе бамбардзіраў з паказчыкам 10 мячоў. Форвард львоўскіх «Карпат» Леанід Ковель забіў 6 гадоў у 13 сустрэчах і стаў другім па выніковасці ў сваёй камандзе.

КЛУБЫ ЗАСТАНУЦА БЕЗ ПАДТРЫМКІ Ў ПЛЕЙ-ОФ

У наступным сезоне на стадыі плей-оф хакейнай каманды не змогуць узмацняць свой склад беларускімі легіянерамі, якія завяршылі сваё выступленне ў замежных турнірах да старту барацьбы за медаль нацыянальнага першынства. Такое рашэнне было прынята на выкананне Федэрацыі хакея Рэспублікі Беларусь. Давядзецца абыходзіцца сваімі сіламі.

З жыцця кантрабандыстаў

Рука раздатчыка абяднела

Буйнейшую з пачатку гэтага года партыю кантрабанднай валюты затрымалі супрацоўнікі мытні «Заходні Буг».

Як паведамілі «Звяздзе» ў прэс-службе Дзяржаўнага мытнага камітэта, непрацуючы грамадзянін Расіі спрабаваў вывезці праз беларуска-польскую мяжу 129,3 тысячы долараў, 40 тысяч еўра, 310 злотых і 1750 расійскіх рублёў. Документу на вываз такой буйной сумы грошай (у эквіваленце амаль 180 тысяч долараў ЗША) у расіяніна не было, таму ён проста раздаў валюту пасажырам аўтобуса «Брест—Цяраспаль» і папрасіў іх пасля перасячэння мяжы вярнуць. Аднак беларускія мытнікі спынілі гэты «хітры маневр». Грошы затрымалі, а супраць расіяніна ўзбудзілі крымінальную справу за спробу кантрабанды.

Дарчы, Дзяржаўны мытны камітэт нагадвае, што ў адпаведнасці з беларускім заканадаўствам на вываз валюты, эквівалентнай больш як 10 тысячам долараў ЗША, патрэбны дакументальны дазвол. Гэта можа быць дакумент, які пацвярджае ўвоз валюты на тэрыторыю Беларусі альбо Расіі, ці спецыяльны дазвол, выдадзены банкам.

Мікола ДЗЯБЕЛА.

ШАХМАТЫ

ЮБІЛЕЙНЫ КОНКУРС «ЗВЯЗДА»-90

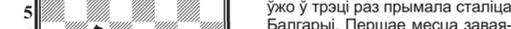
Заданне № 21. Ф. ЗАКМАН. Выйгрыш. (4+3).

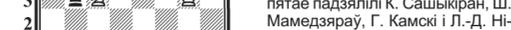
Заданне № 22. Л. МІТРАФАНАЎ. Выйгрыш. (4+2).

Заданне № 23. Л. КУБЕЛЬ. Выйгрыш. (4+5).

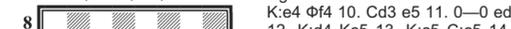
Заданне № 24. Ф. СЕДЗІ. Выйгрыш. (4+5).

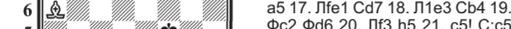
Заданне № 25. Ф. СЕДЗІ. Выйгрыш. (4+5).

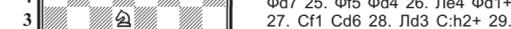
Заданне № 26. Ф. СЕДЗІ. Выйгрыш. (4+5).

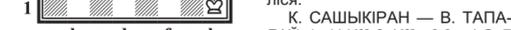
Заданне № 27. Ф. СЕДЗІ. Выйгрыш. (4+5).

Заданне № 28. Ф. СЕДЗІ. Выйгрыш. (4+5).

Заданне № 29. Ф. СЕДЗІ. Выйгрыш. (4+5).

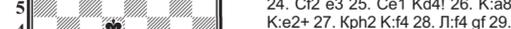
Заданне № 30. Ф. СЕДЗІ. Выйгрыш. (4+5).

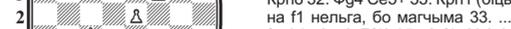
Заданне № 31. Ф. СЕДЗІ. Выйгрыш. (4+5).

Заданне № 32. Ф. СЕДЗІ. Выйгрыш. (4+5).

Заданне № 33. Ф. СЕДЗІ. Выйгрыш. (4+5).

Заданне № 34. Ф. СЕДЗІ. Выйгрыш. (4+5).

зумела, прыйшла толкі пасля гульні.

— **У пятніцу абудзецца жараб'ёўка 16 уздэльнікаў Еўра-2008.** У папярэднім раўндзе наша зборная не сустрэнецца са сваімі суседзямі на карзіне — камандамі Чэхіі, Швецыі, Чарнагорыі. Якія варыянты з астатніх сапернікаў вас задаволілі б? — Вы ведаеце, мы жадаем згуляць з усімі і...ні з кім, бо слабых каманд там няма, таму не мае значэння, хто з сапернікаў нам дастанецца.

— **Як каманда святкавала свой поспех?** — Мы не хавалі сваёй радасці — спявалі на возеры. Славесці ў нашай зборнай хапае.

— **Калі пачнецца падрыхтоўка?** — Пакуль ігракі адпачываюць. Мы ж толькі ў панядзелак ноччу прыехалі. Зараз трэба склаці план падрыхтоўкі. Нам яшчэ не абвешчалі задачы на чэмпіянаце Еўропы, хоць, зразумела, што каманда хоча паказаць добры вынік.

— **Сяргей ГАРБОК: «Еўропа ад майго вяртання ў шоку»**

З радасцю ад выхаду нашай зборнай у фінальную стадыю

кантынентальнага першынства магчыма параўнаць эмоцыі бальшычыкаў ад вятання ў каманду аднаго з самых моцных беларускіх ігракоў **Сяргея ГАРБОКА**, былога гандбаліста славенскага «Цэле», а зараз паўсрэдняга нямецкага «Кронау», які трэнеруе беларускі спецыяліст **Юрый Шаўцоў**. Швейцарцы ўжо «спісалі» Сяргея са сваіх сапернікаў, бо ў мінулым годзе ён вырашыў змяніць беларускае грамадзянства на расійскае, каб выступаць за нашых усходніх суседзяў. Аднак пасля размовы са старшынёй беларускай федэрацыі гандбола, старшыняй **Палаты прадстаўнікоў Уладзімірам Каналёвым** ён перадумаў і застаўся ў зборнай Беларусі. Разумеецца, наколькі не чакалі швейцарцы, што ім даведзецца праістэці навіску Сяргея ў плей-оф, калі той сенсацыйна ўзмаціў беларускую «нацыяналку»?

— Магчыма, маё з'яўленне ў складзе нацыянальнай каманды Беларусі стала сенсацыяй для ўсёй гандбольнай Еўропы, — кажа Сяргей. — Многія ведалі, што я збіраўся выступаць за расійскую зборную, у мяне былі прапановы гуляць і за іншыя зборныя. Я вельмі рады, што вярнуўся на радзіму. Мяне перапаўняюць эмоцыі.

— **Цяжка было ўтрымаць перавагу ў Швейцарцы?**

— Мы зрабілі вялікі крок да пунціў на чэмпіянаце Еўропы, калі выйгралі 9 мячоў у Брэсце. Дома была вялікая падтрымка трыбун, быццам на матчах еўрапейскай Лігі чэмпіёнаў. У газях жа ніякага націску з боку мясцовых бальшычыкаў я не адчуў. Мы не выйгралі, але гулялі, які патрэбна было, — утрымалі сваю перавагу.

— **Якія варыянты жараб'ёўкі задаволілі б нашу каманду?**

— Асабіста я не хацеў бы трапіць на Францыю (чэмпіён) і Германію: гэта вельмі моцныя сапернікі, якія паказваюць стабільную гульню. З іншымі ж камандамі можна змагацца.

— **Хацелася б памерца са сіламі з расіянамі?**

— Магчыма. Аднак з расіянамі лепей сустрэцца на папярэднім этапе, таму што ў канцоўцы яны прыбаўляюць.

— **Знаходзіцца ў складзе каманды, безумоўна, адчуваеш, на што яна варта на «Еўропе»...**

— Мы ставім перад сабой максімальныя мэты. Калі ўсё складзецца добра, можам заняць высокае месца.

Грына ПРЫМАК.

Лёгкая атлетка

ЮНЫЯ «ЗВЯЗДОУЦЫ» ПАКАЗАЛІ СВАЁ МАЙСТЭРСТВА

Гэтымі днямі ў Гродне прайшлі Еўрапейскія дні моладзі па лёгкай атлетцы на прызы газеты «Звязда». Больш за 200 юнакоў і дзяўчат з усіх рэгіёнаў рэспублікі спрачаліся за ўзнагароды ў 58 дысцыплінах. Наглядчыца на тое, што на двара сталя спартнае надвор'е, юныя лёгкаатлеты паказалі добрыя вынікі, многія з якіх сталі «зялёнай вуліцай» ў адборы на міжнародныя спаборніцтвы.

Па выніках двухдзённых спаборніцтваў першынствавалі гаспадары турніру. Успед за імі фінішавала каманда Гомельскай вобласці. Тройку прызёраў замкнула моладзь Віцебшчыны.

Уладзімір ЗДАНОВІЧ.

Тэлесеткі

ФЕСТЫВАЛЬНЫ ЛЕТАПІС НА ПЕРШЫМ КАНАЛЕ

За тры тыдні да адкрыцця «Славянскага базару ў Віцебску» тэлегледачы змогуць прыгадаць самыя цікавыя моманты фестывалю за 15 папярэдніх гадоў. 18 чэрвеня стартуваў пяцінаццясерыйны цыкл праграм «Славянскі базар». Старонкі гісторыі.

Праграмы распаўсюджваюць пра гісторыю фасту, пачынаючы з 1988 года, калі ў Віцебску прайшоў першы Усеаюзны фестываль польскай песні. Гэта сама стваральнік праекта нагадаюць, які будаваўся амфітэатр, адраўваліся першыя кірмашы рамёстваў, арганізавалася работа прэсы, выбіраліся вядучыя фестывалю і г.д.

«Мы правалі іпат часу ў архівах, збіраючы матэрыял, і знайшлі шмат цікавых фактаў», — расказвае вядучая праекта, заслужаная артыстка Беларусі Алена Спірыдовіч. — Далучыўся да слоў Марка Рудзіншайна аб тым, што ў сапраўднага фестывалю павінна быць Радзіма. Я ганаруся тым, што ў «Славянскага базару ў Віцебску» яна ёсць, і гэта Радзіма — Беларусь».

Выпускі па буднях выходзяць у эфір у 15.30 (на Першым канале) і ў 20.20 (на канале «Беларусь-ТБ»), з паўтурамі ў начным і дзённым эфіры адпаведна.

Вікторыя ЦЕЛЯШУК.

На «Лініі Сталіна» зноў «баі»...

23 чэрвеня ў гісторыка-культурным комплексе «Лінія Сталіна» гледачам будзе прапавана гістарычная рэканструкцыя эпізода пачатку Вялікай Айчыннай вайны. Ваенна-ролевая гульня пачнецца ў 13 гадзін і будзе прымеркавана да чарговай гадзіны пачатку вайны.

Як паведаміў «Звяздзе» дырэктар Дабранынага фонду дапамогі вайнам-інтэрнацыяналістам Аляксандр Мятла, у рэканструкцыі ваенных дзеянняў сёлета разам з ваеннаслужачымі, членамі клуба ўніфармістаў «Салдаты Перамогі» прымуць удзел ўніфармісты з яшчэ некалькіх клубаў: «Браты з Завост'я» (Мінск), «Чырвоная зорка» (Кіеў) і калегі з Себастопалю. 22 чэрвеня пройдзе і сумесная рэпетыцыя. Як заўсёды, у «Баях» возьме ўдзел аўта- і бронетэхніка — адпаведным чынам закамундываная сучасная, а таксама часоў Вялікай Айчыннай вайны. Так, у ваенна-ролевай гульні пачнецца ўдзел танка БТ-7 са шклоўскага ваенна-патрыятычнага клуба «Пошук», не менш слаўтыя «палутаркі», ГАЗ-67...

Успед за рэканструкцыяй гістарычных падзей чакаецца канцэрт ансамбля песні і пляскі Узброеных Сіл, салдацкая каша, шашлык. Будзе працаваць лодчаная станцыя, жадаючыя змогуць пакаціцца на квадрацыклах, пастраліць халастымі патронамі са стралковай зброі.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Ходзяць чуткі, што...

...У МІНСКУ ЗНОЎ «ВАЮЮЦЬ» КАМЕРЦЫЙНЫХ КІЁСКАЎ

Быццам бы на гэты раз ініцыятыва зыходзіць ад саніт-дэжурства. Маўляў, вакол гэтых аб'ектаў дробна-рознічнага гандлю часцічком бывае непрыбранай прылеглая тэрыторыя, ды і самі кіёскі сваім выглядом псуецца вуліцы сталіцы.

У свой час камерцыйныя кіёскі зніклі з цэнтральных магістральных горада, іх уладальніку прымушалі пераязджаць на больш чыя вуліцы, паралельна мяняючы самі кіёскі на больш сучасныя, напрыклад, прыпачынаць комплексы. Каму яны могуць зараз перашкодзіць і чаму? Побач з Домам прэсы на вуліцы Сурганова з месца таму такі дробна-рознічны пункт таксама знік. Так, быў, магчыма, не вельмі прыгожым. Але ж і новага, сучаснага пакуль таксама не з'явілася.

Намеснік гадоўнага дзяржаўнага санітарнага ўрача г. Мінска Віктар Чалноў абверг чуткі, што быццам камерцыйныя кіёскі збіраюцца зносіць. Прынамсі, ніякай шырокамаштабнай кампаніі не праводзіцца. «Дзе звычайная будзённая праца, правяраюцца ўсе гандлёвыя падрыхтоўцы. Зараз стаіць спякота, таму ў такіх умовах як ніколі важна, каб на такіх аб'ектах, у тым ліку і ў памяншаных вельмі кіёсках, вытрымлівалася тэмпературны рэжым захавання тавараў, тэрміны іх прыгоднасці, так, і чысціня ў тым ліку навокал. Наша задача — каб чалавек, набываючы той ці іншы тавар, асабліва харчовы, у кіёску, быў у бяспецы. І калі ўладальнікі, прадаўцы такіх дробна-рознічных аб'ектаў захоўваюць усё гэтыя патрабаванні, то якіх прэтэнзій? Канешне, калі той кіёск літаральна развальваецца, дык, зразумела, яго трэба прыбраць».

...Яшчэ ўвесь час шмат гавораць (але ніхто інфармацыю афіцыйна не пацвярджае) пра тое, што быццам праз ліквідацыю камерцыйных кіёскаў гарадзкія ўлады імкнуцца падтрымаць буйныя стацыянарныя гандлёвыя падрыхтоўцы. Калі яны ёсць побач у тым спалым раёне (ніякай нават не вельмі буйнай, але побач з домам) гэта яшчэ можна зразумець. А калі, напрыклад, у новым мікрараёне Чырвоны Бор (які толькі павялічваецца) за апошнія гады пакуль не адчынілася ніводнага гандлёвага пункта, а колішні можна пералічыць па пальцах адной рукі, і размешчаны яны далёка не ў двары дома, тады я?

Сяргей РАСОЛЬКА.

ФАРМАТНЁМ НАСТАЛЬГІЯ ПА КІНО, АБО ПАКАХАЙ ТЫ МЯНЕ, ПОТЫМ — Я ЦЯБЕ...

У Мінску з 21 па 24 чэрвеня чарговы раз пройдзе эксклюзіўны паказ фільмаў у рамках праекта «КІНАФармат 4х4».

Новую кінараму-прытку «Маяк» перадаюць на суд гледачоў кінамайстры Расіі. Пастаноўку карціны ажыццявіла рэжысёр Марыя Сааян.

Лена вяртаецца туды, дзе правяла дзяцінства, — у высакгорны армянскае паселішча, да бабуй і дзядзюлі. У родных мясцінах ідзе вайна, і яна хоча адвезці родных у Маскву. Але пахлыты муж і жонка не маюць намеру пакідаць дом — жывецца ім не наштам цяжэй, чым у мірны час. Лене застаецца чаць магчымаці паехаць, але ў хуткім часе яна пачынае задумвацца, чаму б і ёй не застацца.

У фільме здымаліся: Ганна Копалева, Сафіко Чыуарэлі, Сос Саркісян, Вольга Якаўлева, Міхаіл Багдасару.

Карціна ўдзельнічала ў конкурсе «Перспектывы» XXVIII МКФ, у конкурснай праграме XIV фестывалю «Акно ў Еўропу», у міжнародным кінафестывалі ў Ротэрдаме, намінавалася на Нацыянальную прэмію ў вобласці кінематографіі «Залаты арло», удастоена прызам «За лепшы дэбют» на МКФ «Залаты абрыкос».

Кінематографістам Францыі, Тайвана і Аўстрыі знята новая драма «Не хачу спаць адна».

Яе паставіў працэдуравы малазыйска-тайваньскі рэжысёр Цзі Мін-Лян.

Пасля таго, як на Сяо-кан, бяздомнага кітайца, напалі і абрабавалі ноччу, яму прыходзіцца на дапамогу і бярэць да сябе рабочыя з Бангладэш. Дзяўчына Раван укладвае яго спаць побач з сабой на старых матрацы. Пазней Сяо-кан знаёміцца з афіцыйнай кафе Чы. І ён пачынае разумець, што не можа выбраць паміж Раван і Чы, а таксама пачынае Чы. А тым часам густы вільготны туман ахутвае горад і героі пачынаюць блукаць у яго змрок.

У мінулым годзе фільм ўдзельнічаў у афіцыйнай конкурснай праграме Венецыянскага МКФ, а ў гэтым — з вялікім поспехам быў паказаны на кінафестывалі «Вясенняя з'яўка».

У кіношную кухню пагружа гледачоў англійская камедыя «Трыстрам Шэндзі: гісторыя пёўніка і бычка» рэжысёра Майкла Уінтэрботам.

Фільм зняты паводле вядомага і абсалютна «нездымальнага» рамана пісьменніка XVIII стагоддзя Лорэнса Стэрна. Гісторыя пачынаецца з расказу Трыстрама Шэндзі аб сваім жыцці, які ён яго сабе ўяўляе. Яго апавед пра сваё дзяцінства пастаянна перабіваецца яго дачмацтвамі, якія нечакана адкрываюць яму праўду аб ім самім наможа больш, чым гэта зрабіла б звычайная аўтабіяграфія. У драматычны момант нараджэння Трыстрама асістэнт дырэктара аб'яўляе канец здымачнага дня, пасля чаго мы бачым Трыстрама, іншых акцёраў і здымачную групу падчас хаатычнага вечара на здымачнай пляцоўцы.

У гадоўны роліх заняты Сціў Кутан, Роб Брайдан, Кілі Хаус, Шырлі Хендсан, Дзілан Моран.

Фільм ўдзельнічаў у конкурсных праграмах міжнародных кінафестывалаў у Сан-Себастыяне, Кембрыджы, Таронта, Нью-Йорку, а таксама намінаваўся на прэмію Аляксандра Корды за самы выдатны брытанскі фільм года.

Кінамайстрамі Японіі і Паўднёвай Карэі знята драма «Час». Яе пастаноўку паводле свайго сцэнарыя ажыццявіў знакаміты Кім Кі Дук.

Маладая пара сустракаецца ўжо два гады. Дзяўчына баіцца, што яе сябар можа ад яе стамацца. Пастаянныя істэрыі прыводзяць да таго, што аднойчы Чы-Бу знаходзіць у сабе сілы зняцца сэксам з Сі-Хі толькі пасля таго, як яна прапановае яму ўзяць сабе ішоўна жанчын. Потым яна адважваецца на пачыстную аперацыю, каб дадаць назірыць у адносіны. Потым яшчэ раз, яшчэ, яшчэ...

Гадоўныя ролі выконваюць Сун Хун-ах і Ха Чун-ву.

